

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**KLASİK GİTARDAKİ DEŞİFRE BECERİLERİNİN
GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HAZIRLANAN TOPLU
ÇALMA EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat ALİHAN

Lefkoşa

Haziran, 2019

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**KLASİK GİTARDAKİ DEŞİFRE BECERİLERİNİN
GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HAZIRLANAN TOPLU
ÇALMA EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat ALİHAN

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Erkan SÜLÜN

Lefkoşa

Haziran, 2019

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Murat ALİHAN' ın “Klasik Gitardaki Deşifre Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Hazırlanan Toplu Çalma Eğitiminin İncelenmesi” isimli çalışması Haziran 2019 tarihinde jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Üye (Başkan) : Doç. Dr. Aşkın KİRAZ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Emine KIVANÇ ÖZTUĞ

Üye (Danışman) : Yrd. Doç. Dr. Erkan SÜLÜN

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

17.06.2019

Prof. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL
Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dökümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

....../...../.....

Murat ALİHAN

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez çalışmamın her aşamasında yardımları, fikirleri ve destekleriyle beni yönlendiren ve aynı zamanda gitar eğitimimde çok emeği olan danışman hocam Yrd. Doç. Erkan SÜLÜN'e teşekkürlerimi borç bilirim.

Araştırma sürecinde fikirleri ve dönütleriyle çalışmaya katkı sağlayan uzman hocalarıma, araştırma için gerekli kaynak ve nota ihtiyacım olduğunda yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarıma ve araştırmanın deney grubunda yer alarak destek veren katılımcılara teşekkür ederim ve son olarak araştırma sürecinde ve öncesinde desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve her zaman yanımda olan anneme, babama ve kardeşlerime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Murat ALİHAN

ÖZET

KLASİK GİTARDAKİ DEŞİFRE BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HAZIRLANAN TOPLU ÇALMA EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ

ALİHAN, Murat

Yüksek Lisans, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı; Yrd. Doç. Dr. Erkan SÜLÜN

Haziran 2019, 62 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarına yönelik hazırlanan sekiz derslik toplu çalma eğitim paketinin öğrencilerin deşifre becerilerini ne düzeyde geliştirdiğini ortaya koymaktır.

Araştırma, Yakın Doğu Üniversitesi Müzik Öğretmenliği programında lisans 1, 2 ve 4. sınıflarında öğrenim gören ve bireysel çalgısı gitar olan toplamda altı katılımcı ile çalışılmıştır. Araştırma, nicel yöntemlerden deneysel modelli bir çalışmadır. Araştırmanın deseni ise tek grup öntest-sontest deneysel desen olarak belirlenmiştir. Bu desende deneysel işlemler tek bir grup üzerinde yapılan çalışmalar üzerinden test edilir. Araştırmanın deneysel sürecine başlanmadan önce her katılımcıya Ergin (2015) tarafından geliştirilen Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmıştır ve her katılımcı için belirlenen ABRSM'in (Associated Board of The Royal Schools Of Music) deşifre parçalarını çaldırarak öntest performansları kayıt edilmiştir ve aynı uygulama sekiz derslik çalışma sonrasında sontest olarak tekrar deşifre etmeleri istenerek performansları kayıt altına alınmıştır. Katılımcılara uygulanan sekiz derslik programın konu başlıkları toplu çalmaya yönelik çalışmalar, deşifre çalma ve okuma, kanon çalma ve söyleme, göz ritim egzersizleri ve çağdaş müzik yaklaşımları gibi çalışmaları barındıran çok yönlü bir program geliştirilmiştir. Dersler üç haftalık süreç içerisinde uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler istatistiksel açıdan analizi edilmesinde Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 yazılımı kullanılmıştır. Uzman görüşleri ile tutum ölçeğinden elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların sontest puanlarının istatistiksel anlamda öntest puanlarına göre anlamlı şekilde yüksek olduğu ve deşifre tutumlarının olumlu yönde olan katılımcıların öntest-sontest puanlarının arasında anlamlı farklar olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplu çalma, orkestra/ oda müziği, nüans, deşifre, özengen müzik eğitimi.

ABSTRACT

THE INVESTIGATION OF THE ENSEMBLE PLAYING PROGRAMME WHICH AIMED TO DEVELOP SIGHT-READING SKILLS IN CLASSICAL GUITAR

ALİHAN, Murat

Master Degree, Music Education Department

Supervisor; Asst. Dr. Erkan SÜLÜN

June, 2019, 62 Page

The aim of this study is to determine the level of the students' sight-reading skills of the eight course ensemble playing programme for music teacher candidates. The study was conducted with a total of six participants who studied in the Near East University Music Teaching Program whose individual instrument is guitar. The research has an experimental model within quantitative methods. The design of the study was determined as one group pretest-posttest experimental design. Experimental procedures in this design are tested on the studies performed on a single group. Before starting the experimental process of the study, Attitude Scale for Sight-reading developed by Ergin (2015) was applied to each participant and pre-test performances were recorded for each participant by playing the transcripts used in the grade exams of ABRSM (Associated Board of The Royal Schools of Music) and they were asked to sight-read the performances as a posttest after eight course programme and recorded again. A multi-faceted educational package was developed to cover the subjects of the eight course programme, which was designed to ensemble playing, sight-reading, canon playing and singing, eye rhythm exercises and contemporary music approaches.

The courses were conducted in a three-week period. Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 software was used for statistical analysis. As a result of the findings obtained from music specialists opinions and attitude scale, it was concluded that the post-test scores of the participants were significantly higher than the pre-test scores and there were significant differences between the pre-test and post-test scores of the participants who had positive attitudes.

Keywords: Ensemble playing, guitar orchestra, sight-reading, guitar education, amateur music education.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET.....	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 Araştırmanın Amacı	3
1.3 Araştırmanın Önemi	4
1.4 Sınırlılıklar.....	4
1.5 Tanımlar	5

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1 Kuramsal Çerçeve	6
2.1.1. Müzik ve Müzisyenlik Kavramları	6
2.1.2. Müzik Eğitimi ve Alanları	7
2.1.3. Çalgı Eğitimi ve Boyutları	10
2.1.4. Klasik Gitar Çalgısının Popülerlik Durumu ve Beceri Alanları	11
2.1.5. Çağdaş Yaklaşımlar ve Çalgı Eğitimindeki Yeri.....	13
2.1.6. Kodaly Yaklaşımının Çalgı Eğitimindeki Yeri.....	15
2.1.7 Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Klasik Gitar Eğitimi	16
2.1.8 Deşifrenin Çalgı Eğitimindeki Önemi ve Alan Dersleri ile Olan İlişkisi	17
2.1.9 Deşifre Şarkı Söyleme ve Alt Boyutları	18
2.1.10 Oda Müziği/ Gitar Orkestrasının Müzik Eğitimindeki Yeri	21
2.1.11 Toplu Çalabilmenin Gereklilikleri ve Deşifre Becerisinin Önemi	22
2.1.12 Tutum ve Deşifre	23
2.2 Sekiz Derslik Eğitim Paketi	23
2.3 İlgili Araştırmalar	25

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	29
3.1 Araştırma Modeli	29
3.2 Çalışma Grubu.....	29
3.3 Veri Toplama Süreci ve Araçları.....	30
3.4 Verilerin İstatistiksel Analizi.....	31
3.5 Deneysel İşlem	31

BÖLÜM IV

BULGULAR.....	32
4.1.1. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum.....	32
4.2.2. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum.....	33

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	36
5.1. Tartışma ve Sonuç	36
5.1.1. Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	36
5.1.2. Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	38
5.2 Öneriler.....	40
KAYNAKÇA.....	42
EKLER.....	48
Ek 1. Deşifre Çalmaya İlişkin Tutum Ölçeği	48
Ek 2. Deşifre Performans Ölçeği.....	49
Ek 3. Deney Grubuna Uygulanan 8 Derslik Toplu Çalma Eğitim Paketinin Ders Planları.....	50
Ek 4. Katılımcıların Öntest- Sontest Deşifre Parçaları.....	54
Ek 5. Deşifre Performans Ölçeğinin ve Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin İzinleri	57
Ek 6. Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu.....	58
ÖZGEÇMİŞ.....	59

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin uzmanlardan aldıkları ön test-son test puanları	33
Tablo 2. Uzmanların öğrencilere verdikleri ön test-son test puanları	34
Tablo 3. Öğrencilerin Deşifre Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar	34
Tablo 4. Öğrencilerin Deşifre Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar.....	35

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde; problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı ve önemi, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

Gitar çalgısının günümüzde oldukça popüler olması ve yaygınlaşmasının birden fazla unsuru vardır. Özellikle gençler arasında kullanımının yaygınlaşması gitarın popülerliğini önemli ölçüde etkilemektedir. Yılmaz ve Şen'in (2016) Gitarın Popülerlik Durumunun İncelenmesi isimli çalışmasında bu durumu "Gitar ve gitar kültürünün önemi gitaristler tarafından yeniden yorumlanarak gelişmeye başlamasıyla hız kazanmıştır." şeklinde ifade etmiştir. Ayrıca gitar çalgısının vokal müziklere eşlik edilebilmesi ve solo çalgı olarak icra edilebilmesi onu daha da öne çıkarmıştır. Çalgıyı öne çıkaran diğer bir unsur ise kolay elde edilebilir olmasıyla birlikte bütçeye yönelik uygun fiyatlara alınabilir olmasıdır. Gitarın ritimsel, ezgisel, tınısal ve armonisel tüm işlevlere sahip bir çalgı olması müziğin birçok alanında yer edinebilmesine olanak sağlamaktadır. Popülerlik durumu akademik anlamda ele alındığında ise gitar çalgısına yönelik birçok bilimsel çalışmalara ve yayınlara (kitap, tez, metot makale vb.) rastlamak mümkündür.

Gitarın yaygın olma durumu eğitim sürecinde de karşımıza çıkmaktadır. Özellikle özengen müzik eğitimi veren kurumlarda gitara olan ilgi çalgı eğitimi verilen kurumlarda gözlemlendiğim bir durumdur. Gitar çalgısının eğitim sürecinde diğer çalgılara yönelik devinişsel yönü ağır basmaktadır. Örnek olarak keman eğitiminde yayı tutabilme, keman tutuşu ve nota basabilme gibi devinişsel becerilerin yanında kulak eğitimi ve okuma çalışmaları da yapılmaktadır. Angı, Albuz ve Biber'in (2013) Keman Öğretiminde Karşılaşılan Entonasyon Problemleri ve Çözüm Önerileri isim çalışmasında bu gibi çalışmaların yapılmasındaki temel unsur çalgının perdesiz bir çalgı olduğundan dolayı kulak eğitiminin ve okuma çalışmalarının önemini vurgular. Fakat çağdaş müzik eğitimi anlayışlarından çalgı eğitimi hangi çalgı üzerinden gerçekleştiği fark etmeksizin okuma, solfej ve söyleme gibi bilişsel alanı da içinde

barındıran çalışmaların eğitim sürecinde olması gerekliliğini savunur. Müziğin özengen eğitim alanında ilerleyen öğrenci, gitar çalgısına ve müziğe olan yöneliminin artmasıyla beraber müziğin mesleki alanına yönelebilmektedirler.

Müzik öğretmenliği bölümleri çoğunlukla güzel sanatlar lisesi çıkışlı öğrencilerin mesleki eğitim süreçlerini devam ettirdikleri bir aşamadır. Fakat en az güzel sanatlar çıkışlılar kadar düz lise mezunu kişiler de tercih edebilmektedir. Müzik öğretmenliği bölümlerindeki alan derslerinden biri olan bireysel çalgı dersi eğitim süreci boyunca farklı alan dersleriyle de yakından ilişki içindedir. Çalgı derslerinin önemli gerekliliklerinden olan ve araştırmanın da temelini oluşturan deşifre konusu çalgı derslerinde genellikle ihmal edilen alan olmuştur. Özellikle ders içinde yapılan eser deşifrelerinde eserler, seviyelerinin altında olmasına rağmen deşifreleri yapılırken çeşitli nota ve ritim hatalarının olması kendimin de deneyimlediğim önde gelen problemlerden birisidir. Deşifre yapabilme temelinde çok yönlü bilişsel alanları barındıran bir beceridir. Araştırmanın problem durumunu oluşturan deşifre becerisinin toplu çalgı derslerini ne yönde etkilediğidir. Bireysel çalgı derslerinde yapılan eser deşifresi ile toplu çalgı derslerinde yapılan deşifre arasında önemli farklar vardır.

Deşifre çalabilme konusunda bireysel olarak sorun yaşayan öğrenciler toplu çalgı derslerinde birden fazla uyarıcı ile karşılaştıklarında tamamen çalamaz hale gelmektedir. Toplu çalma derslerinde (gitar orkestrası) derslerinde kendi partiyonumuzu deşifre ederken aynı zamanda diğer grup arkadaşlarımızın takibini yapabilmek ve dinleyebilmek gerekmektedir. Ayrıca tüm bunları yaparken doğru nota seslendirebilmek, nota sürelerini doğru bir şekilde çalabilme ve nüans gibi müziksel davranışları da aynı anda uygulamaya çalışmak deşifre yapabilmeyi zorlaştırmaktadır. Yazılanlar doğrultusunda araştırmanın problem durumunu oluşturan kısım öğrencilerin bireysel çalgı (gitar) ve toplu çalma (gitar orkestrası) derslerinde yaşadıkları deşifre çalmaya yönelik sorunlardır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan problem cümlesi; “Klasik gitardaki deşifre becerilerinin geliştirilmesine yönelik hazırlanan toplu çalma eğitiminin rolü nedir?” olarak belirlenmiştir.

Bu doğrultuda araştırmanın alt problemleri sırasıyla;

- Bireysel Çalgısı Gitar Olan Müzik Öğretmeni Adaylarının öntest-sontest Deşifre Çalmaya Yönelik Performans ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Bireysel Çalgısı Gitar Olan Müzik Öğretmeni Adaylarının Deşifre Çalmaya Yönelik tutumları ne düzeydedir?

1.2 Araştırmanın Amacı

Gitar uygun fiyatı, taşınabilir olması, çok farklı müzik türlerinde kullanılabilir olması hem eşlik hem de solist çalgı olması nedeni ile popüler bir çalgıdır. Bu durum, aynı zamanda günümüz teknolojik gelişmeleri ve sosyal medyada gitar çalmasına yönelik içerikler sayesinde birçok kişiye çalgıyı çalabilme fırsatı sunar. Kontrolsüz ve denetimsiz bir şekilde özengen çalgı eğitimine başlayan bireyler mesleki olarak müzik eğitimi almaya karar verdiklerinde formal olmayan eğitim geçmişleri ile ilgili birtakım sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunların en önemli ve temel olanları nota okuma ve buna bağlı olarak deşifre çalma becerileridir. Mesleki ya da özengen (ama kontrollü) bir çalgı eğitiminde çalışılan eserin deşifresi yapılırken birden fazla unsura dikkat edilir: Nota doğruluğu, nota süreleri, ritim ve nüans gibi müziğin temel öğeleri bunlardan bazılarıdır. Bireysel olarak yapılan eser deşifresi ile toplu çalgı (gitar orkestrası) derslerinde yapılan eser deşifreleri arasında önemli farklar vardır. Kendi partisini çalarken diğer partileri dinlemek ve takip etmek, orkestra/oda müziği şefini takip edip yönergeleri uygulamak, müzikal ifade öğelerine uyarak birlikte müzik yapmak bu farklılıklardan bazılarıdır. Özellikle deşifre çalabilme konusunda bireysel olarak sorun yaşayan öğrenciler toplu çalgı derslerinde birden fazla uyarıcı ile karşılaştıklarında tamamen çalamaz hale gelmektedir. Araştırmada müzik öğretmenliği bölümlerindeki gitar öğrencilerinin deşifre çalma becerilerini geliştirmeye yönelik planlanan sekiz derslik toplu (birlikte) çalma eğitim paketinin, öğrencilerin deşifre çalma becerilerine yönelik etkisini incelemek amaçlanmaktadır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Gitar temelli deşifre çalma ve söylemeye yönelik yapılan literatür taramasında farklı araştırma yöntemlerine sahip çalışmalara rastlanmıştır. Genel olarak deşifre becerisinin çalgı derslerindeki önemi ve öğrencilerin deşifre çalmaya yönelik tutumlarını inceleyen çalışmaların çoğunlukta olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra gitar çalgısında deşifre becerilerinin gelişmesine yönelik yapılan bazı çalışmalarda metot geliştirmeye yönelik deneysel yöntemli çalışmalara da rastlanmıştır. Fakat deşifre yapabilme becerisi sadece bireysel çalgı dersi kapsamında değil toplu çalma derslerinde de önemli bir gerekliliktir. Bu sebeple araştırmada katılımcı adaylara yönelik hazırlanan toplu çalma programının deşifre becerilerine etkisi incelenmiştir. Literatürde toplu çalma dersi ile deşifre konusunu deneysel yöntemle ele alan örnek bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum çalışmanın niteliğini artırarak literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Diğer bir önemli durum ise çalışmada adaylara yönelik hazırlanmış olan deşifre geliştirmeye yönelik toplu çalma eğitim paketinin çok yönlü olması, farklı yaklaşım alanlarını ve teknik çalışmaları içermesi bakımından önem taşımaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

Bu çalışma;

1. 2018 – 2019 eğitim-öğretim yılında Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünün Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören gitar öğrencilerden seçilmiş 6 kişilik deney grubuyla,
2. Araştırmacı tarafından geliştirilen 8 derslik toplu çalma programıyla,
3. Literatür taraması sonucu elde edilen kaynaklarla,
4. Katılımcıların öntest – sontest performanslarını puanlayarak görüşleri alınan 10 uzman ile sınırlıdır.

1.5 Tanımlar

Deşifre: Bir müzik yazısının veya bir eserin henüz çalışmamışken ilk görüşte çalma veya söylemeye çalışmaktır.

Nüans: Bir müzik yapıtında kullanılan seslerin hafif, güçlü, yumuşak, şiddetli oluşu gibi tını farklılıklarını belirleyen müzikal anlatım.

Orkestra / Oda Müziği: Bireysel çalgı dersinin yanında orkestra/oda müziği dersi üçüncü sınıfın ilk döneminden dördüncü sınıfın son dönemine kadar müzik öğretmenliği bölümlerinin alan derslerinden biridir.

Özengen Müzik Eğitimi: Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranış kazandıran eğitim alanıdır (Uçan, 1997).

Toplu Çalma: Öğrencinin eğitimi sürecinde temel (işitme, ritim, nüans terimleri, birlikte müzik yapabilme, birlikte düşünebilme vb.) edinimi kazanabilmesi ve pekiştirilmesine imkân sağlayan bir çalma biçimidir (Varış, 2016)

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Müzik ve Müzisyenlik Kavramları

Müzik, sanat dalları içerisinde önemli bir yere sahip olmakla birlikte yaşanan toplum ile güçlü etkileşimler kurabilme olanağı sağlar. Müziğin dinleme, çalıcılık, öğretme ya da söyleme gibi etkinliklerin dışında müzik, toplum içinde ve kültürler arası güçlü bir paylaşım aracı ve aynı zamanda birleştirici bir unsurdur. Müzik, yaşanan toplumlar içinde küçük grupların ve etnik kültürlerin kendilerini ifade edebildiği bir araçtır. Her kültürden insanlar kendi yaşantılarını ve kültürel miraslarını yaşatabilmesi için kullandığı sanatsal ifade biçimidir. Toplumların sahip olduğu anlayış ve kültürel birikim, müziğin sanatsal anlamda gelişimine zemin hazırlar (Özmenteş, 2005).

Bu durum bireylere kendini ve becerilerini geliştirmesi için fırsatlar sunar. Bu gelişim sürecinde müziğin yaratıcılık kavramı ile bütün halde ilerleyişi müzisyenlik kavramının temelini oluşturmada yardımcı olmaktadır (Küpana, 2013). Müziğin, işitsel ve fiziksel beceriler gibi alanlara da etkisi olan bu gelişim sürecinde, öğrenilen kavramların ürün geliştirmede ve müzikal anlamda kullanılmasını sağlar. Doğal olarak müziğin herhangi bir alanıyla ilgilenen bireyin mevcut olan alanının dışında farklı bir müzikal çevre ile bir etkileşimi olacaktır. Bu durumda da müzisyenlerin yaratıcı ve yenilikçi ürünler ortaya çıkması kaçınılmazdır

Bir müzisyenin yaratma evresinden sunumuna kadarki süreçte müziği ele alış biçimi, kişinin sahip olduğu müzikal becerilere bağlıdır (Filiz, 2016). Ayrıca Müzik kavramı kişinin yaşantısında ve insani duyguları üstünde önemli bir etkisi bireylerde müzik dışındaki farklı beceri alanlarının da gelişmesine önemli ölçüde katkı sağlar (Hallam, 2001). Fakat bu durum kimi araştırmalarda farklılık göstermiştir. Aşkın ve Ayata'nın Müziğin beynin bilişsel fonksiyonlarına olan etkisi isimli çalışmada müziğin işlevselliğinin bireyin farklı fonksiyonlarını da olumlu yönde etkileyebileceği öne sürülmüştür. Araştırmanın sonuçlarına göre ise katılımcı müzisyenlerin

ilgilendikleri müziksel alanlarının farklı fonksiyon ve davranışlarında önemli bir farklılık gözlemlenememiştir.

Müzik ve müzisyenlik kavramlarının insan yaşantısında var olabilmesi günümüz teknolojisiyle beraber daha da kolay hale geldi ve seçenekler çoğaldı. Müzikal olarak gelişimi sürdürmek için müzikte yeni tarzlar aramak, bunları yorumlamak, farklı müzik eserlerini inceleyebilme, konser dinleyebilme, festival kapsamında müzikal etkinliklere katılmak gibi aktiviteler bireysel olarak gelişimi sağlayan temel olanaklardır. Özmenteş'e (2017) göre müzik gelişimi ve öğrenme sürecinde kişinin yatkınlığı, yaş ve deneyim gibi faktörlerle beraber bireyin sahip olduğu sosyal çevresi, günlük yaşantısında yer alan arkadaş çevresi, okul, aile yapısı ve kültürel anlayışlar gibi pek çok etken sıralanabilir.

Otacioğlu' (2017) göre toplumun müziğe karşı olan duyarlılığı; sanatçının veya yorumcunun, sanatsal anlamda elde ettiği ürünler ile bilimsel yöntemlerin uygulanmasına doğru ilerlemektedir. Müzikal anlamda kendini geliştirmeye açık olan biri akıcı, esnek ve yenilikçi bir düşünme yapısına sahip biri haline gelir ve bu durum da nitelikli müzik eğitimcilerinin ve müzisyenlerin yetişmesinde önemli rol oynar. Müzisyenlik adı altında profesyonel ya da özengen(amatör) olarak hayatlarında müziğe yer veren kişiler kendi ihtiyaçları doğrultusunda bir müzik eğitim süreci oluşturur. Müzikal becerileri gelişmiş bir enstrüman sanatçısı, besteci veya müzik öğretmeni belirlenmiş olan müzikal hedeflere, amaçlara ve görevlere karşı sorumluluk bilincine sahip ve ilgilidir (Barry ve McArthur, 1994).

Müzik, çağımızın hızla gelişen teknolojisi ve popüler kültürü ile var olan birikimin üstüne yeni anlayışlar, farklı bakış açıları ve fikirler sunmaktadır. Özellikle müziğin var olan popülerliği ile gençleri bir eğlence aracı olarak etkilemekte, sanat ve ekonomik anlamda bir sektör olarak birçok kişiye geçim kaynağı olmaktadır. Aynı zamanda müzikal anlamda yenilikçi yaklaşımları da beraberinde getirmektedir. Bu durum müziğin eğitsel yönünün ortaya çıkarak farklı disiplin alanlarının oluşumunu sağlamıştır.

2.1.2. Müzik Eğitimi ve Alanları

Müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı

olarak geliştirme sürecidir. Müzik eğitiminin varlığı tüm tarihsel süreçlerde içinde var olduğu toplumu etkilemiş, toplum da içinde barındırdığı müzik ile etkileşimde bulunmuştur (Şahin ve Duman, 2008). Müzik, birçok öğretimi kapsayan (müzik tarihi, müzik teorisi, çalgıda yeterlilik, şarkı söyleme ve genel müzik becerileri gibi) bir eğitim-öğretim alanıdır (Çuhadar, 2016). Müziğin eğitimsel yönü ele alındığında insanın çevresi ile müzikal anlamda bir ilişki kurabilmesi, müziği toplumla ilişkilendirebilmesi ve müziği bilinçli olarak üreten ve tüketen bir birey olmasını sağlar. Müziğin kendisi ve eğitsel alanı her kesimden insana hitap edebilme özgürlüğü tanır. Bu durum tüm bireylere müziğin herhangi bir alanıyla ilgilenebilme fırsatı ve kendi ilgi alanına göre yönelebileme imkânı sağlar.

Müziğin çağdaşlaşmanın yapı taşlarından biri olarak kabul edersek ve gereken ciddiyet verilirse eğer toplumun gelişmesine sağlayacağı katkısı da kaçınılmazdır (Halvaşı, 1999). Müzik eğitiminin genel olarak kabul görmüş üç ana amacı mevcuttur. Bunlar “genel müzik eğitimi”, “mesleki müzik eğitimi” ve “özengen müzik eğitimi” olarak sıralanır.

Genel müzik eğitimi; iş- meslek, okul, bölüm, kol-dal gibi benzer alanlarda ayırt etmeden her seviyede, her yaşta ve her kesime yönelik seviyeli, dengeli ve ortak paydada buluşan genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1997). Bu eğitim alanının temel amacı öğrencilerin, farklı çalgı aletlerini tanıyabilme, kendi müzikal fikirlerini gösterebilme adına bir fırsat tanır. Genel müzik eğitimi, insan formasyonunda vazgeçilmez bir yeri olan müziğin, okulöncesinden (anaokulu) başlayarak eğitimin her adımında yer alarak (ilkokul, ortaokul, lise ve yüksek öğrenim) toplum içinde “müzik kültürü” algısını oluşturmayı ve bireylerin bu kültürel gelişimden kendi payına düşeni almasına yönelik uygulanan bir eğitim alanıdır (Say,1995).

Diğer bir eğitim alanı olan özengen müzik eğitiminde özenmek kelimesinden yola çıkılarak bir nesneye veya olaya karşı duyulan heves ve istek duygularının tanımı olarak nitelendirilebilir. Özengen müzik eğitiminde bireyin bireysel zevk ve isteklerinden yola çıkılarak belirlenen hedef doğrultusunda kişiye yönelik bir eğitim programı sunulur. Her yaş grubuna ve tüm kitlelere hitap eden bu eğitim alanında kimse için zorunluluk şartı yoktur ve kişinin yeteneğinden ziyade istekli olması önemlidir. Özengen müzik eğitimi almak isteyen kişiler yaygın eğitim veren kurum ve

kuruluşlar (müzik dershaneleri, halk eğitim merkezleri özel kurslar, bilim ve sanat merkezleri vb.) doğrultusunda istenilen alana yönelik bir eğitim programına dahil olabilirler. Temel amaç ise amatör seviyedeki her katılımcı bireyin kazanmaya çalıştığı müzikal davranışlarını geliştirmektir (Halvaşı, 1999).

Müzik eğitiminin mesleki anlamda işleyişi ise bu alana yönelen kişilerde müziğin herhangi bir alanında uzmanlaşmak isteyen veya mesleki anlamda öğretmeye yönelik bilgi ve birikime sahip olmak isteyenlerin yöneldiği alandır.

Türkiye’de ve Kuzey Kıbrıs’ta mesleki olarak müzik eğitim ve öğretimin yürütüldüğü başlıca kurumlar Eğitim Fakülteleri’nin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında, Güzel Sanatlar Fakülteleri’nin Müzik Bilimleri Bölümlerinde, Konservatuvarlarda ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nin Müzik Bölümlerinde eğitim-öğretimin de uzman kişiler tarafından sağlandığı kuruluşlardır (Özyörük, 2006).

Müziğin mesleki anlamda toplumda yer edinmesine katkı sağlayan bu müzik eğitimi türü, diğer müzik eğitimi alanlarından farklı olarak profesyonel anlamda bireye kapsamlı bir müzikal kimlik kazanmasını hedefler. Meslekî müzik eğitimi içinde yer alan müzik öğretmenliği, eğitim-öğretim içerisinde sanat eğitimi, müzik tekniği eğitimi, müzik bilimi eğitimi, öğretmenlik, çalgı eğitimi ve çalgı performansının gelişimi gibi kavramların sentezlendiği büyük ve kapsamlı bir olgudur. Konservatuvarlar, güzel sanatlar liseleri ve eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği bölümlerinin kendi içinde tutarlı ve planlanan bir eğitim-öğretim programı ile paralel olarak ilerleyen bir eğitim anlayışı vardır. Müziğin mesleki anlamda önem kazanmasında etkili olan mesleki müzik eğitimi özengen ve genel müzik eğitimindeki anlayıştan farklı olarak müzik eğitiminin profesyonel bir kimlik kazanmasına katkı sağladığı söylenebilir. Fakat müziğin genel ve özengen eğitim alanlarının müziğin mesleki olarak seçilmesinde ve öneminin artmasındaki etkisi kaçınılmazdır. Basamak görevi gören bu eğitim alanları müziğin ağırlıklı olarak performans alanları ile ilgilenenlerin elde ettikleri başarı ve kabiliyetleri doğrultusunda müziğin mesleki alanına yönelebilmektedirler.

2.1.3. Çalgı Eğitimi ve Boyutları

Çalgı eğitimi müzik eğitim sürecinde öğrenci ile birebir yürütüldüğünden dolayı elde ettiği kazanımlar ve öğrenimler doğrultusunda bireyin performansının ve değişiminin en kolay gözlemlenebildiği alandır. Uslu'ya (2006) göre çalgı eğitimi, bireyin yapabileceklerinin farkına varması, eğitim aracılığı ile becerilerini geliştirmesi ve üstüne yeni beceriler kazanması ve bu sayede kendisini gerçekleştirebilme fırsatı sağladığı için müzik eğitiminin önemli bir koludur.

Çalgı eğitiminde uygulamaya yönelik bir eğitim şekli olduğu için öğretmen ve öğrenci birebir ilişki içindedir. Çalgı aleti için belirlenmiş teknik çalışma, metot ve yöntemlerin aktarılmasında kullanılacak olan kaynakların önemi kadar öğretmenin de tüm bu teknik bilgi ve birikime sahip olması beklenir. Çalgı derslerindeki eğitimin daha çok çalıcılık anlamında öğreten kişinin öğrenciye rol-model olması beklenir. Bu durum Çilden'in (2016) "Çalgı Eğitiminde Usta-Çırak İlişkisi" çalışmasında da belirttiği gibi öğrencinin müzikal kimliğini oluşturmada rol-model aldığı ve taklit yolu ile de öğretmeninden öğrendiği bir öğrenim biçimi olan Usta-Çırak ilişkisinin çalgının gerektirdiği teknik gereksinimleri öğretmenin çalış stili ile gözlemleyerek öğrenmesine yardımcı olur. Çalgı eğitimi aynı zamanda, fiziksel ve bilişsel boyutları da içinde barındırdığı bir eğitim alanıdır (Ömür, 2011). Bir çalgı aleti müziğin devinişsel (hareketsel beceri) anlamda gerçekleşmesinde rol oynayan etkili bir araçtır. Çalgı eğitimi devinişsel davranış ile beraber gerek bilişsel gerekse duyuşsal anlamda da bireyin gelişimine katkı sağlar (Konakçı, 2010). Çalgı eğitimi temelde çalgıyı çalabilme, çalgının gerektirdiği teknik becerileri yerine getirebilme, kazanılan becerileri geliştirme ve kazanılan becerileri uygulayabilmesi herkes tarafından bilinen temel prensiplerdir.

Çalgı eğitimi sürecinde hedef, günümüz müzik insanının görüşüne göre bireyin yapmak istediği müziği çalgısıyla beraber yansıtabilmesi ve bunu keyifle yapmasıdır. Daha iyi bir çalgı eğitimi nasıl yapılmalıdır? Sorunun temelinde müzik yapma ve bunu yansıtmaya fikri esas unsurdur. Çalgı eğitimi üzerine yapılan araştırmaların çoğu, yapılmayanı yapmak ve her bilgiyi üzerine koyarak farklı bir bakış açısı getirme amacındadır. Özmenteş'in (2008) Çalgı Eğitiminde Öz düzenlemeli Öğrenme Taktikleri çalışmasında araştırmada çalıştıkları mesleki müzik eğitimi alan 27 öğrenciden görüşme yolu ile aldıkları veriler doğrultusunda öğrencilerin çalgı çalışma

süresince duyuşsal özelliklerin, üstbilişsel ve bilişsel alanların iç içe geçtiği görülmüştür. Öğrencilerin kendi başlarına yürüttüğü çalışmalarda kısa süreli hedefler belirleyerek buna uygun çalışma taktikleri belirlemektedirler. Bu süreçte de karar verme ve öz düzenleme becerileri devreye girerek çalışma süresince verimli öğrenme taktiklerine başvurmuşlardır.

Başka bir çalışmada ise mantıksal düzeyler ile çalgı eğitimi arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada (Ömür, 2011) bireyin kişisel gelişimi, çevresi, davranış biçimi, inancı ve kimlik düzeyleri gibi mantıksal içeriklerin çalgı eğitimine yönelik etkisini ele almıştır. Çalgı eğitiminin önemli bir alanını konu alan bir diğer çalışmada ise gitar eğitiminde yazarak çalışma yönteminin parmak ve konum numaralarına uygun seslendirmeye etkisini (Akçay, 2015) öğrenciler üzerinde dört haftalık deneysel işlem süreci sonunda parmak ve konum numaralarına uygun seslendirme başarılarını önemli ölçüde artırdığı gözlemlenmiştir.

2.1.4. Klasik Gitar Çalgısının Popülerlik Durumu ve Beceri Alanları

Köklü tarihi, polifonik (çok sesli) özelliği, kolay taşınabilirliği ve kolay ulaşılabilir olmasından dolayı klasik gitar günümüzde müziğin olduğu her yerde sıkça kullanılan bir çalgı aletidir (Önder ve Yıldız, 2014). Ülkemizde de geçmişi yakın tarihler dayanmakta ve gösterilen ilgi sayesinde günümüzde oldukça yaygın ve popüler bir durumdadır (Halvaşı, 1999). Eşlik edebilme anlamında ve solo olarak da çalınabilme fırsatı sunan klasik gitar gerek tınısal, gerek armonisel olarak çağlar boyu müziğin ve müzik eğitiminin önemli bir parçasını oluşturmuştur (Yılmaz ve Şen, 2016).

Türkiye’de ve Kuzey Kıbrıs’ta klasik gitara olan ilginin artması örgün ve yaygın eğitim veren kurumlarda gitar alanına yönelik eğitimin yer almasını sağlamıştır (Elmas,1999). Çalgı eğitiminin yaygın olduğu özengen müzik eğitimi veren kurumlarda (müzik dershaneleri, sanat okulları veya özel kurslar) kişinin istediği bir çalgıda amatörce ilgilenmesine olanak sağlar. Sıklıkla tercih edilen bir çalgı olan klasik gitar tür olarak (akustik, elektro ve bas gitar) kendi içinde ayrıldığı için farklı alanlarda ve tarzda çalabilme olanağı sağlar. Bu durum da çalgının her kesime hitap etmesine ve popüler olmasına imkân sağlar.

Çalgı eğitimi sürecinde klasik gitarın teknik (sağ-sol el parmaklar arası koordinasyon, arpej, tirando, apoyando, bare, pizzicato, tremolo, flajole, legato vb.)

gerekliliklerin aktarılması ve uygulanması gitar eğitiminin önceliği olarak görülmektedir. Saraç ve Şeker'in (2013) çalgı öğretimindeki performans değerlendirilme çalışmasında performans ağırlıklı eğitimi 6 aşamalı bir süreç olarak ele almıştır. Bu bağlamda çalgı eğitiminde becerinin nasıl yapıldığını göstermek ve kazandırılmak istenilen teknik konuları (arpej, legato, triando, apoyando vb.) birkaç kez göstererek örneklendirme yapmak ilk aşamadır. İkinci aşamada ise kazandırılmak istenen teknik konuların nasıl yapıldığını temel noktalarına dikkat etmesini sağlamaktır. Örnek olarak tremolo tekniği üzerinde çalışırken “a,m ve i” parmaklarının dairesel hareketlerinin ne yönde olacağına ve kombinasyon çalışmalarına dikkat edilmesi gibi. Üçüncü aşamasında ise birinci ve ikinci aşamada anlatılan temel noktaların öğretmen tarafından tekrardan göstererek anlatması ve uygulanması. Örnek olarak tremolo çalışmasını farklı parmak kombinasyonları ile birinci tel üzerinde çalışılması.

Diğer aşamada ise kazandırılmak istenen beceriyi uygulayarak devamlılığını sağlamasıdır. Örneğin birinci tel üzerinde yapılan tremolo çalışmasını metronom ile yavaş bir tempoda çaldırarak hareketi anlamasını sağlamaktır.

Beşinci aşamada ise öğrencinin kazandığı bu beceriyi sürekli halde yaptırarak tüm gerekleriyle yerine getirmesi gerekir. Örnek olarak birinci tel üzerinde “a,m,i” parmaklarıyla yapılan tremolo çalışmasının farklı tellere geçiş yaparak ve melodi yürüyüşleri ekleyerek yavaş bir tempoda çaldırmak.

Kazandırılmak istenilen becerinin eksik yönlerine dikkat ederek gözlemlenmesi ise altıncı aşamadır. Örneğin öğrenci çaldığı tremolo sistemli bir şekilde çalıp öğretmen tarafından istenilen bir düzeyde olması gerekir. Bu aşamada gözlem yapan öğretmen düzeltilmesi veya pekiştirilmesi gereken bir nokta varsa müdahale ederek dönüt verebilir. Kazandırılmak istenilen becerinin değerlendirilmesi ve öğrencinin sürekliliğini sağlayarak tek başına yapmasını istemek son aşamadır. Burada öğrenci çalıştığı tremolo tekniğini seviyesine uygun bir eser üstünden her zaman çalıştığı tempoda çalması beklenen bir davranıştır. Bu süreçte öğrenci ve öğretmenin yoğunlaştığı konu gitar üzerinde gerekli teknik beceriyi sağlayarak becerinin öğrenciye kazandırılması ve devinişsel olarak çalabilmesini sağlar.

Gitar eğitimindeki süreçte hedef birçok müzik insanına göre müzikal anlamda davranış kazanabilme ve bunu çalgısı ile yansıtabilmesi yönündedir. Çalgı eğitiminde

kazanılan teknik becerilerin müzikal düşünce ile beraber ifade edebilmesi için bir öğrencinin tüm davranış alanlarına (bilişsel, duyuşsal, psikomotor) hitap eden bir eğitim sürecinden geçmesi gerekmektedir. Auer bu durumu, “Tekniğin bittiği yerde, sanat başlar.” diyerek nitelendirmiştir. Dolayısıyla çalgı eğitiminde tüm eğitsel alanlara yer vererek bir eğitim-öğretim gerçekleştirmek müzik yapmaya yönelik becerilerin geliştirilmesinde önem kazanmaktadır.

2.1.5. Çağdaş Yaklaşımlar ve Çalgı Eğitimindeki Yeri

Günümüz çalgı eğitimindeki genel anlayış çağdaş bir müzik öğretim programına sahip olmaktan geçmektedir. Bu duruma dikkat edilmediği takdirde tek boyutlu öğrenme, günümüz müzik anlayışından uzak ve işlevsiz bir anlayışı beraberinde getirecektir. Günümüzde müziğin tüm eğitim-öğretim alanlarında yaygınlaşan ve gelişen çağdaş yaklaşımlar, eğitim sürecinde bireyin müzikal yaratıcılığı, kendine güveni, beden dilini kullanabilmesi, doğaçlama, çalgı eğitimi ve dans gibi alanlarda öğrenme ortamları yaratarak çok yönlü bir eğitim olanağı sunar (Çevik, 2007). Medford’ (2003) Teaching musicality from the beginning of a child’s instruction isimli çalışmasında Boston Gençlik Orkestrasının elemanları üzerinde yaptığı araştırmasında Orff, Kodaly ve Suzuki yaklaşımlarının ortak noktada birleştirilerek oluşan bir programın etkisini incelemiştir. Söz konusu programın etkileri, müziğe yeni başlayan öğrencilerin kısa zamanda yüksek müzikalite ve çalıcılık seviyesine erişmelerini, solfej ve teorik bilgilerin anlaşılmasını içermektedir. Araştırmanın verileri gözlem yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmadaki program, genç orkestralar, okul müzik programları ve hatta özel müzik öğretmenlerinin de yararlanabileceği bir yöntemdir (Gürgen, 2006). Dünya genelinde kabul görmüş ve müzik eğitiminin önemli bir parçası olarak görülen başlıca yaklaşımlar;

- Dalcroze Yaklaşımı
- Orff Yaklaşımı
- Suzuki Yaklaşımı
- Kodaly Yaklaşımı

1903 yıllarında ilk deneyimlerini gerçekleştiren Émile Jaques-Dalcroze insanın sahip olduğu yeteneklerin çoğunu aynı anda ortaya çıkarabilecek etkilerin önemini savunur. “Eurhythmics” olarak da adlandırılan bu yöntem, ritim kavramının müziğin temelini oluşturduğunu ve bu ritimlerin kaynağını insan kendi vücudunda

bulabileceğinden bahsetmektedir. Müzik sahip olduğu tüm kavramları hareketten alır ve hareket ile ifade edilir. Zihin ve beden aktivitelerinin uyumla çalıştığı bu yaklaşımda, öğrenci duyduğu müziği, vücuduyla ifade edebilmeli ve daha sonra duyduğunu anlayabilmelidir. Dersler genellikle müziğin ritmine uygun yürüme hareketi ile başlar ve öğrencilerden ne duyuyorlarsa ona göre hareket etmelerini ister. Bu sayede öğrenci doğaçlama yaparak aynı zamanda yaratıcı düşünmeyi de beraberinde geliştirmiş olur.

Müzik eğitiminin temel yaklaşımlarından biri haline gelen Orff yaklaşımı okul öncesi döneminden üniversite öğrencilerine kadar geniş bir kitleye hitap edebilmektedir. Alman besteci ve müzik eğitimcisi Carl Orff tarafından geliştirilen bu yaklaşımın temelinde yaşayarak öğrenme vardır. Bu yaklaşımın içinde bulunan insan sesiyle veya çalgılarla yapılan ezgisel doğaçlama, danslar, beden perküsyonları, yaratıcı drama ve oyunlaştırılmış müzikal etkinlikler Orff yaklaşımının temel etkinlik alanlarıdır. Bu etkinlikler sayesinde öğrenci müzikal anlamda gelişim göstermekle beraber çevresiyle birlikte sosyal etkileşimde bulunur.

Schiniki Suzuki'nin literatüre kazandırdığı bu yaklaşım çocukların anadillerini öğrenirken gösterdikleri çabayı başka beceri alanlarında da gösterebileceğini savunarak yaklaşımı “yetenek eğitimi” olarak nitelendirmiştir. Suzuki'nin amacı “sanatçı yetiştirmek değil, çocuklarda var olan müzikal potansiyeli geliştirip ortaya çıkarmaktır.” olarak ifade edilmiştir. Suzuki bu anlayışı çalgı eğitimiyle ilişkilendirerek yeni bir anlayış kazandırmıştır. Kendisi de kemancı olan Suzuki, geliştirdiği çalgı eğitimi metotlarında belli bir sıra ile devam eden teknik konular ile popüler parçalardan oluşan bir şarkı sırası mevcuttur. Özel bir teknik çalışma ve etüt içermeyen bu eserlerde çocuklar eserleri çalışırken farkında olmadan teknik gereksinimleri de beraberinde kazanmaktadırlar. Suzuki, çalgı eğitiminde yer verdiği konu başlıkları öncelikli olarak çalgı eğitime erken başlamak, görerek öğrenme, dinleme, mükemmel hakimiyet, ortak repertuar, grup çalışması (toplu çalma), topluluk karşısında çalma, aile ilgisi, çalışma, eğitilmiş öğretmen ve sevgi (çalgiya yönelik tutumu) şeklindeki konu başlıkları ile çalgı eğitiminin temel yapı taşlarını oluşturmaktadır.

2.1.6. Kodaly Yaklaşımının Çalgı Eğitimindeki Yeri

Macar besteci, müzik eğitimcisi ve müzikolog Zoltan Kodaly (1882-1967) tarafından geliştirilen bu yaklaşım müziği tüm yönleriyle inceleyen bir metottur. Bu yaklaşımın kapsamlı olmasının diğer bir sebebi ise kendinden önce ortaya çıkmış yöntemleri tutarlı bir biçimde ele alarak toparlamış olmasından dolayıdır. Bahsedilen tüm bu yaklaşımların her biri kendi arasında bir tutarsızlık oluşturmaktan ötürü birbirlerini destekleyerek ilerleyen kendi aralarında tutarlı ve bütüncül yapıları vardır. Kodaly yaklaşımında şarkı söylemek daha doğrusu sesi eğitmek temel ilkelerindendir. Küçük yaşlarda müzik eğitimine başlanmasını savunan Kodaly Macaristan’da iki yaş altındaki çocuklarla yapılan müzikal çalışmalar doğrultusunda, her gün şarkı söyleyen çocukların konuşma ve müzik yeteneklerinin, müzik ile ilgilenmeyen çocuklara göre çok daha fazla olduğunu göstermiştir (Yıldırım, 1995).

Kodaly’ye göre söyleme, müziğin bütünü oluşturmaktadır. En iyi orkestralarda bile çalgılar, müzisyenlerin söyleyebilme kabiliyetini ortaya çıkaramadıkça ses üretme ve çalıcılık etkisini kaybetmektedir. Ses her birey için ulaşılması en kolay enstrümandır. Birey herhangi bir çalgı çalmasa bile müzik ile bağını kurabileceği en kolay unsur kendi sesidir. Bu sayede kişi müziği tanımaya başlayacaktır ve şarkı söyleyerek herhangi bir çalgıyı çalabilmeye zemin hazırlayacaktır (Yiğit, 2000). Kodaly yaklaşımında çalgı eğitimi müzik eğitiminin amacı değil bir parçası olarak görülmektedir. Çalgı eğitimini iyi planlanmış ve temellendirilmiş bir söyleme kabiliyeti üzerine yapılmasını vurgulamıştır. Buradaki amaç öğrencinin esere ait olan melodiye çalmadan önce onu duyabilmesi ve söyleyebilmesi beklenmektedir.

Çalgı eğitiminde özellikle gitar çalgısında çalınan eserler kas hafızası (muscle memory) denilen yöntemde devinişsel alanı kullanarak ilerleyen bir öğrenme süreci vardır. Bu süreçte öğrenci çaldığı esere ait olan melodi yürüyüşleri, ritim süreleri ve cümleleme gibi müziksel ifadelerden uzak fiziksel bir hareket sergilemiş olur. Kodaly yaklaşımında da “öğrenci duyma ve söyleyebilme deneyiminin tüm avantajlarını kazandığı zaman çalgı eğitiminde kullanabilecektir” ifadesine yer vermiştir. Bu sayede çalınan eserlerdeki müzikal ifadeler ve eserin ezgisel yürüyüşü bilişsel olarak ifade edildiği halde zihin-kas (psikomotor) koordinasyonu ile daha kalıcı ve etkili bir eğitim söz konusu olacaktır. Çalgı öğretiminin ilk sürecinde temel müzik eğitiminin öğretilmesi temel esastır. Aynı zamanda çalgı eğitiminde öncelikle öğrencinin aşına

olduğu halk şarkıları üzerinden çalışılır. Bu sayede küçük yaştaki öğrencilerin çalgı eğitimleri sırasında çaldığı eserin karakteristik yapısını anlaması, hissetmesi, çalabilmesi ve söyleyebilmesi öğrenciye çok daha verimli bir çalgı eğitimi sağlayacaktır. Kodaly yaklaşımının ilkelerinden olan kanon çalışmaları, ritim süresi, bağıl solmizasyon ve fonomimi (el işaretleri) gibi çalışma alanları çalgı eğitiminde de yer verilmiştir. Çok sesli okuma çalışmaları (polifonik), grup olarak söyleme ve çalma çalışmaları gibi öğrenme alanlarını da çalgı eğitimine dahil edilerek kapsamlı bir çalgı eğitimini beraberinde getirmiştir (Yiğit, 2000). Çalgı eğitimi süresince tüm bu öğrenim alanlarının aktarılması ve öğrenciye bilinçli bir şekilde kazandırılması eğitim-öğretim sürecinin en önemli basamaklarından biridir. Öğrencinin rolü burada her ne kadar önemliyse bir o kadar da yönlendiren kişinin de etkisi önemlidir. Alanında uzman, yeniliklere açık ve tüm bu eğitim sürecini daha önceki deneyimlerinden gözlemlemiş bir öğretmen, karşılaşacağı farklı profillerdeki öğrencilere yönelik doğru bir eğitim programı belirleyebilir. Çalgı müziğinde, her çalgının kendine ait teknik biçimi ve farklı çalış tarzlarının olması fiziksel anlamdaki farklılıklardan biridir. Birbirine benzeyen temel ilkelerin de olduğu bilinir (Okay, 2012). Bu temel ilkeleri Darbyye (1999, 22) çalışmasında şu şekilde yer vermiştir. Darbyye göre; “çalgı çalanlar, çalma becerilerini geliştirdikleri gibi, düzenli çalışmaların ve eğitimin içine şarkı söylemeyi de dahil etmelidirler. Şarkı söyleme, müzisyenliğin temelidir. Çalgı çalanlar, müzikal çalabilmek için çaldıkları sürece söylemeyi de öğrenmelidir”. Çalgı eğitiminde yaşanan süreci etkili bir şekilde ifade edebileceği için tercih edilen gitar çalgısı aynı zamanda kolay elde edilebilirliği, uygun fiyatı ve müzik eğitiminin farklı dallarında sıklıkla tercih edilmesi çalgı üzerine birçok çalışma ve metot önerisini de beraberinde getirmektedir.

2.1.7 Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Klasik Gitar Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi veren kurumların çalgı eğitimi alanlarında amaç öğrencinin sadece teknik açıdan gelişmesi değildir. Müziğin bir bütün halde dahil olduğu bir eğitim anlayışı vardır. Türkiye’de müzik öğretmenliği adlı altında mesleki müzik eğitimini resmi olarak 1 Kasım 1924’te öğretim hayatına giren Musiki Muallim Mektebi ile başlanmıştır. Günümüzde Türkiye’de ve Kuzey Kıbrıs’taki müzik öğretmenliği üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı olarak güzel sanatlar eğitimi bölümü adı altında müzik öğretmenliği programı yer almaktadır. Dört yıl lisans eğitimi süresince bireysel çalgı dersleri (gitar) birinci sınıftan itibaren başlanarak toplamda

yedi dönem çalgı eğitimi diğer alan dersleri ile beraber devam etmektedir. Lisans dördüncü sınıfın son döneminde ise çalgı eğitimi dersi, bireysel çalgı ve öğretimi olarak değişmektedir. Bireysel çalgı eğitimi dersinin yanında orkestra – oda müziği dersi de üçüncü sınıfın ilk döneminden dördüncü sınıfın son dönemine kadar devam etmektedir. Müziğin mesleki alanıyla ilgilenen bireylerin çoğunlukla tercih ettiği bu mesleki eğitim programı yetenek sınavları ile öğrenci alımı yapmaktadır. Sınavın gerekliliklerini yerine getirdiği takdirde bölümde eğitim-öğretim görmeyi hak kazanan bireylerin temel müzik bilgisi ve çalgı eğitiminin olması beklenmektedir.

2.1.8 Deşifrenin Çalgı Eğitimindeki Önemi ve Alan Dersleri ile Olan İlişkisi

Müzik öğretmeni adaylarının, lisans eğitimi süresince alan dersleriyle beraber aldığı çalgı eğitimi dersi içerisinde birçok teknik ve müzikal beceri ile müzik eğitiminin en önemli ve anlamlı sürecini oluşturmaktadır (Çilden, 2006). Bireysel çalgı dersi tek boyutlu olarak değil öğrencinin aldığı diğer alan dersleriyle de (batı müziği ve teori uygulaması, armoni ve eşikleme, toplu çalma dersi, müzik kültürü) yakından ilişki içindedir (Yokuş, 2010).

Deşifre konusu ise çalgı derslerinin önemli boyutunu oluşturan ve yine alan dersleriyle de ilişki içinde olan çok yönlü bir davranış biçimidir. Gitar eğitimi süresince özellikle üzerinde durulması gereken konuların başında deşifre gelmektedir. Çalgı eğitimi alan bir birey için en önemli konulardan biri nota okuyabilme becerisidir, dolayısıyla bu durum deşifre becerisinin ne yönde olduğuna bağlıdır. Deşifre aslında kişinin bir dilin sözcüklerini okuyarak harfleri bir bütün halde algılayıp anlamlandırmasıdır. Deşifre kelime kökü Fransızcada “déchiffrage” den gelmektedir. Kelime anlamı olarak “çözülmüş, açıklanmış anlamına gelmektedir. Deşifre etmek ise bir şifreyi veya karışık bir yazıyı çözmek, okuyup, anlamak, açığa çıkarmaktır” (TDK, 2005).

Müzik eğitimindeki anlamı ise henüz çalışılmamış bir eseri ilk görüşte çalmaya ya da okumaya deşifre etmek denir. Çalgı eğitiminin temel beceri alanlarından biri olarak görülen deşifre becerisi sadece çalgı derslerinde var olan bir süreç değildir. Birçok farklı disiplin alanlarını içinde barın deşifre kavramı müzik eğitiminin müziksel okuma, yazma ve söyleme alanlarında da önemli yere sahiptir. Müzik öğretmenliği bölümlerindeki alan dersleri birbiriyle ilişki içinde olup müzikal anlamda etkileşim içindedir. Bu durum çalgı derslerindeki deşifre çalışmalarının aslında sadece

çalgı dersine ait bir çalışma alanı olmadığının farklı alan dersleriyle de ilişkili olduğunu gösterir. Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersindeki Solfej, müziksel okuma ve yazma çalışmalarının öğrencilere kazandırılması hedeflenen davranışların başında bir müzik eserinin armonik, melodik ve ritmik ifadelerin her birini söyleyebilme ve çalgı ile seslendirebilme olarak ifade edilmiştir. Öğrencilerin müzikal becerilerini, işitme ve okuma becerilerini geliştirmeye yönelik planlanan ders içeriğinin alt boyutunda deşifre okuyabilme, solo ve toplu halde okuma (kanon veya çift sesli eserler) eşlikli ya da eşiksiz okuma gibi alanları da barındırır.

2.1.9 Deşifre Şarkı Söyleme ve Alt Boyutları

Deşifre şarkı söyleme sırasında kişi zihinsel ve devinişsel alanları aynı anda gerçekleştirerek psikomotor becerileriyle hareket eder ve birden fazla üst düzey zihinsel ve devinişsel süreci aynı anda gerçekleştirir (Nart, 2010). Deşifre şarkı söylemeye yönelik başka bir çalışmada ise deşifre yapılırken parçaya asla mekanik (devinişsel) bir şekilde yaklaşılmamalıdır. Kişi deşifre ettiği eseri sanatsal bir şekilde ve güzel bir şekilde sunmaya çalışmalıdır şeklindedir (Potgieter, 2004). Aycan'ın (2017) “Kodaly Metodundan Uyarlanan Deşifre Şarkı Söyleme Uygulamaları” isimli çalışmasında Kodaly metodundan uyarlanan solfej çalışmalarının bireysel ses eğitimi dersinde ritmik ve melodik deşifre çalışmaları yaparak Kodaly temelli deşifre şarkı söyleyeme becerilerinin gelişimi hedeflenmiştir. Genel olarak kabul gören anlayış şarkı söyleme ve çalgı öğretimi alanlarının her ikisi de eğitim sürecinde bir bütün halde ilerlemesidir. Deşifre şarkı söyleyebilme kişide eseri çalmadan içsel olarak duyabilme, müzik cümlelerini tahmin edebilmesinde ve algılayabilmesine katkı sağlar. Deşifre konu başlığına sahip araştırmaların çoğunluğunda çalgı eğitimindeki önemi ve alan derslerindeki etkisinden söz edilmiştir. Deşifre okuma ve çalma alanları birçok farklı araştırmalarda deşifrenin farklı boyutları ele alınarak incelenmiştir.

Fenmen'in (1991) “Müzikçinin el kitabı” kaynağında müzikal deşifreyi iki gruba ayırarak ele almıştır. Bunlardan birincisi eseri yavaş yavaş ve her ayrıntısını dikkatlice inceleyerek deşifre etmektir. İkincisi ise eserin temposuna yakın bir çalınması ve temiz çalmaya dikkat etmekten çok eserin karakter ifadesine ve sürekliliğine dikkat edilmesidir. Genellikle repertuara eklenmek istenen eserlere yönelik yapılan birinci deşifre şekli, çoğunlukla seviyenin biraz üstünde eserlere yönelik bir deşifre çalışmasıdır. Fakat bu deşifre yönteminde sıklıkla yapılan ve zaman kaybı olarak

nitelendirebileceğimiz durum ise ileri seviye bir eserin amaçsız bir şekilde deşifre yaparak eserin haftalarca ya da aylarca üstünde durulmasıdır. Bu davranış gitar eğitimim sürecinde gözlemlediğim ve gitarcular tarafından sıklıkla tekrarlanan bir durumdur. Neredeyse aylarca süren ve tek bir esere yoğunlaşarak devam eden bu sürece dahil olmaktansa seviye uygun farklı karakterde eserlerle çalışarak daha nitelikli bir deşifre süreci gerçekleşebilir.

Küçük’ün (1994) “Bir piyano eseri nasıl çalışılır” çalışmasında ise Fenmen’in deşifreyi iki gruba ayırdığı gibi kendisi de benzer şekilde sınıflandırmıştır. Küçük’e (1994) göre deşifre, çalma ve çalışma deşifresi olarak iki farklı şekilde ele alınması gerektiğini savunur.

Küçük (1994) Çalma deşifresi seviyenin altında olan bir parçayı eserin temposuna yakın bir hızda mümkün olduğunca az hata ile seslendirmektir. Yanlış basılan notalar veya farklı parmak numaraları ile çalındığında durulmamalı veya geri dönülmemelidir. Amaç eserin tartımı bozulmadan eseri ifade edebilmektir.

Çalışma deşifresi ise genellikle repertuara alınmak istenen veya seviyeyi geliştirmeye yönelik eser veya etüt çalışmalarında yapılmaktadır. Burada doğru nota basma, doğru tartım ve doğru parmak numaraları ile çalışmayı sürdürmek dikkat edilmesi gereken en önemli unsurdur. Çalma deşifresin tam tersine burada yavaş çalışmalı en küçük müzikal ifadelere bile dikkat edilerek çalışma sürdürülmelidir. Çalgı derslerinde çalma deşifresine yönelik çalışmalara yer verilmesi öğrenci yapılması öğrencinin potansiyeli ile eğitmenin konuya yönelik çalışma deşifresinde sürdürülen yöntemler arasında yazarak çalışma tekniği oldukça önemlidir. Akçay’ın (2015) “*Gitar Eğitiminde Yazarak Çalışma Yönteminin Parmak ve Konum Numaralarına Uygun Seslendirmeye Etkisi*” isimli çalışmasında repertuara kazandırılmak istenilen eserlerin deşifre yapılırken yazarak çalışmanın deşifre sürecine olan etkisini konu almıştır. Müzik yazısına eser çalışırken dikkat edildiği taktirde her şey en ince ayrıntısına kadar görülebileceği için en karmaşık eserlerde bile işitsel yöntemle imkânsız görünen ve kulaktan öğrenimle belki de aylarca sürececek olan eserin deşifresi müzik yazısı sayesinde deşifre sürecinde seslendirmeyi ve öğrenmeyi hızlandıracaktır (Atalay, 1985 ve 2005; Girgin Tohumcu, 2006 Akt: Akçay, 2015).

Munch (2008), çalışmasında orkestra partiyonlarının yazımının yararlı bir çalışma olduğunu belirterek notaların kâğıda geçirilmesiyle birlikte seslerin de belleğe işlendiğini ve işitsel anlamda da açıklığa kavuşulduğunu ifade etmektedir.

Çalışılan eserin deşifre sürecinde notada yazan her ayrıntıya dikkat edilerek çalışılması deşifre çalışmanın önemli gerekliliklerindendir. Ayrıca sağ el sol el parmak numaralarının eksiksiz olarak belirlenmesi eserin deşifre boyutundan tam olarak seslendirilebilir hale gelmesine yardımcı olur. Bu nedenle deşifre çalışılan eserde notaların her defasında aynı parmak numaraları ile çalınması devinışsel öğrenmenin tam gerçeklemesine katkı sağlar. Deşifre çalma veya söyleme alanları iki temel beceri olan görme ve hareket etme süreçlerini etkilemektedir. Dolayısıyla deşifre becerisi ile ilgili süreçte bilişsel alanla doğrudan ilişki içinde olması farklı konu başlıklarını da beraberinde getirmektedir (Öztutgan, 2018).

Müzikte deşifre kavramından önce temel olarak işitmenin beyinde gerçekleşen ilk aşama olması sırayla veya eş zamanlı olarak beyinde pek çok bölgeyi müzikal ya da müzik dışı olarak anlamlandırır. Ayrıca gitar çalarken aktif olan beyin bölgelerinin tanınması, çalgı eğitiminde kullanılacak olan çalışma taktiklerinin ve yöntemlerinin geliştirilmesinde önem taşımaktadır. Bu sayede deşifre çalmanın bilişsel/zihinsel boyutlarının da geliştirilmesine katkı sağlar. Buradan hareketle gitarda deşifre yapman kişinin nota okuma, notada yazan ifadeleri yapma, eserin ritmi, notada yazılı olmayan nüans ve hareketleri yapma veya birden fazla kişiyle beraber çalınıyorsa diğer çalanları dinleme, partiyon takibi, tempoyu koruyabilme gibi birçok uyarıcının dahil olduğu karmaşık davranışları yerine getirmek gerekmektedir.

Öğrencilerin deşifre esnasında ritim çözümleme, tempo, parmak numarası belirleme, nota basabilme, tonalite ve nüans alanlarıyla ilgili yaşanan sıkıntılar günümüzdeki birçok araştırmanın içeriğini oluşturmaktadır. Bu konu başlıklarıyla ilgili deşifre alanında solfej çalışması, kolaydan zora gidilmesi, temel eksiklerin giderilmesi, söyleme ve etüt gibi çalışmalarla farklı disiplinleri bir arada kullanarak çözümler önerilse de kimi zaman yeterli olmamıştır. Çalışma sürecinde öğrenci kendi durumunu planlayan, gözlemleyen ve düzenleyen kişi olmalıdır. Bilişüstü özdüzenleme kavramını ifade eden bu süreçler öğrencinin kendisi için belirlediği amaca yönelik planlı, örgütlenmiş ve önceki bilgilerini de kullandığı bir öğrenme stratejisi belirler. Bu doğrultuda öğrenme alanına ait eksik ve yanlışlıkların farkına

vararak yapılması gerekenin bilincinde öğrenci, amaca yönelik çözümler üretir (Ergin, 2015). Deşifre söyleme veya çalma kavramlarının insan beynindeki kas ve sinir sistemine olan etkisine bakıldığında deşifre yapabilmeyi etkileyen ve deşifre sırasında dikkat edilmesi gereken birden fazla faktör vardır. Bu durum müzisyenler arasında farklılık gösterebilmektedir. Kimi müzisyen ilk defa baktığı bir eserin deşifresini kısa sürede çözümlerken kimisinde bu durum zaman alabilmektedir (Öztutgan, 2018). Bu farklar belirgin olarak toplu çalma (orkestra/oda müziği) dersi kapsamında yaşanan sorunlardır.

2.1.10 Oda Müziği/ Gitar Orkestrasının Müzik Eğitimindeki Yeri

İnsan yaşamı boyunca grup kavramı içinde varlığını sürdürmektedir. İnsanda var olan bu alışkanlık ise eğitime de yansiyarak insanın öğrenme sürecini hem bireysel olarak sürdürmesini hem de bir grubun parçası olarak insanın gelişim sürecini devam etmesini amaçlamıştır. Müzik eğitiminde toplu olarak hareket edebilme kavramını ise toplu çalma veya söyleme başka bir deyişle “birlikte müzik yapabilme” etkinlikleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Müzik öğretmenliği bölümlerinde eğitim-öğretim programının içerisinde yer alan orkestra/oda müziği dersi V. Yarıyıldan itibaren haftada 1saat teorik, 2 saat uygulamalı olmak üzere üç yarıyıl sürdürülmektedir. Bununla beraber müzik öğretmenliği kurumlarında birlikte müzik yapmalarına yönelik imkân sağlayan başlıca dersler şöyledir;

- Okul Çalgıları
- Koro – Koro ve Yönetimi
- Eşlik Dersi
- Orkestra ve Oda Müziği

Gitar orkestrasında çalmak, yönlendiren kişi ve grup üyeleriyle bütünlüğü sağlamayı gerektirir. Öğrenci bireysel çalgı derslerinde öğrendikleri teknik bilgi ve becerilerini orkestra/oda müziği derslerinde birliktelik ve iş birliği kavramları çerçevesinde kullanabilmelidir. Grup içindekiler ancak bu sayede ortak bir ürün çıkararak amaca ulaşmış sayılır. Birlikte çalma becerisi öğrencide duyuşsal ve müzikalite anlamında gelişim sağlayabilmekte ve seslendirme, kendine güvenme, beraber hareket edebilme ve birlikte iş yapabilme duygularını da ortaya çıkarabilmektedir (Akyürek, 2009).

2.1.11 Toplu Çalabilmenin Gereklilikleri ve Deşifre Becerisinin Önemi

Birlikte çalma becerisinin gitar orkestrası (oda müziği) dersindeki öğrencilerin sahip olması gereken nitelikler, gitar temelli birçok çalışmanın içeriğini oluşturan bu beş maddeden oluşmaktadır.

- Doğru ritim
- Müzikalite (sol ve sağ el planlaması, ton, cümleme, nüans ve dinamikler)
- Birliktelik
- Orkestra şefini (birinci gitar) ve kendi grup arkadaşını takip edebilme
- Deşifre becerisi

Grup üyeleri yukarda belirtilmiş olan 5 maddelik toplu çalma dersindeki gerekliliklerin her birini farklı seviyelerde algılayabilmektedir. Özellikle deşifre çalma durumu grup ile beraber yapılmak istendiğinde farklı uyarıcı ve dikkat edilmesi gereken unsurlarla birlikte karmaşık hale gelebilmektedir.

Toplu çalma sırasında önemli gerekliliklerden biri olan deşifre becerisi bireysel olarak yapılan deşifreden bazı noktalarda ayrılmaktadır. Orkestra yapılarında deşifrenin önemli bir yeri vardır. Orkestra kabul sınavlarında da yer verilen deşifre becerisi grup içinde beraberliği sağlamak adına önemli bir unsurdur. Toplu çalma (gitar orkestrası) derslerinde eğitmen orkestrada çalınacak olan eserleri önceden öğrencilere vererek çalışmaya gelmeden önce kendi partiyonlarını deşifre ve ön çalışma yaparak gelmelerini beklemektedir. Fakat oda müziği/orkestra öğrencilerinin çoğunluğu bu çalışmayı yapmadan geldiklerinden dolayı deşifre bakımından yetersiz olan öğrenciler grup içinde çalamaz hale gelebilmektedir. Bireysel olarak karmaşık olan deşifre kavramı grup içinde kişi için daha da karmaşık hal almaktadır.

Öğrencinin kendi partiyonunu çalabilmesi ve gereken müzikal ifadelerin dışında (doğru nota çalma, doğru ritim çalabilme, tempoyu koruyabilme) diğer grup arkadaşları takip edebilmesi, dinleyebilme, çalınan ölçünün her zaman bir sonrasını görebilme gibi toplu çalma sırasında birlikteliği korumak için yapılması gerekenlerin başında gelmektedir. Derslerde gözlemlediğim önemli noktalardan biri de öğrenciler çalınacak eseri daha önce incelememiş veya dinlememişler ise beraber çalınmaya başlandığında öncelikle eserin temposunu algılayamama, ritim değerlerinin olması gerekenden hızlı çalınması gibi tempo ve ritim sorunları ile karşılaşmalarıdır. Diğer

bir gözlemlediğim davranış ise grup içinde aynı partiyonu çalan kişilerden deşifre sırasında çalamaz hale gelen öğrencinin deşifre becerisi gelişmiş, duyuşsal ve görsel algıları iyi yönde olan diğer gitarıcıyı takip ederek beraberliği sağlamaya çalıştığı ve deşifre çalabilmek için çaba sarf ettiği fark edilmiştir. Orkestra eserlerindeki çalışmalar genellikle partiyonlardaki teknik pasajların ve karışık yapıdaki ritme sahip kısımların ayrı çalışılması eserin çözümlenmesini hızlandırmaktadır.

2.1.12 Tutum ve Deşifre

Akyürek'in (2009) orkestra/oda müziği yapılarını incelediği çalışmasında derslerdeki eser çalışmaları kimi zaman gruplar halinde çalıştırılmasının yanında zor pasajların deşifresini öğrencilerden bireysel olarak çalınmasını istemektedir. Fakat öğrenciler topluluk içinde bireysel olarak çalmaya yanaşmadıklarını, çekinerek ve korkarak çalma eğiliminde olduklarını ifade etmiştir. Bu davranışların diğer bir gerekçesi ise deşifreye olan tutumlarının performanslarını etkilemesidir. Tutum aslında kişinin kazanmak istenen davranışa yönelik yaklaşımı ve onu benimsemesiyle alakalıdır ve aynı zamanda öğrencilerin kullandıkları önemli duyuşsal stratejiler arasında yer almaktadır. Özçelik'in (1989) tutuma yönelik açıklaması ise derse veya konuya verilen önem, konu hakkında fikir sahibi olma, üstüne gitme, dikkatini yöneltmek davranışlarını geliştirmeyi hedeflemek gibi ifadelerle açıklamıştır. Deşifre çalma da ise tutumun etkisi araştırmalarda net bir şekilde ifade edilmiştir. Deşifreye olan tutumu olumlu yönde olan öğrenci çalışmalarında daha çok deşifreye yer verecektir ve daha doğru biçimde yapmaya çalışacaktır. Bu konuda tutum- davranış- tutum etkileşimi oldukça önemlidir (Ergin, 2015). İlk kez çalınmak istenen bir eserin deşifre yapılması eserin zorluk derecesi ve gerektirdiği teknik becerilerin gerekliliği bakımından önemlidir. Çünkü öğrenci eğer kontrolsüz bir şekilde deşifre çalışmasına başlarsa karşılaştığı zorluklarla çalmaktan çekinebilir ve durum deşifreye yönelik tutumu da olumsuz yönde etkiler. Bu noktada bireysel olarak deşifre çalışmalarında öğrencinin eğitim sürecini aşamalı olarak takip ederek teşvik ve güdüleme ile hem bireysel olarak hem de topluluk ile beraber yapılan deşifre çalabilmeye olan tutumu olumlu yönde etkileyecektir.

2.2 Sekiz Derslik Eğitim Paketi

Oluşturulan kavramsal çerçeve doğrultusunda hazırlanan eğitim paketi çağdaş müzik eğitimi yaklaşımlarını, okuma ve söyleme çalışmalarını, gitar alanına yönelik

teknik çalışmaları, göz ritim egzersizleri, çoksesli kanon çalışmalarını ve yazarak çalışma yöntemlerine yer verilerek çok yönlü bir eğitim süreci hedeflenmiştir. Eğitim paketinin planlama süreci tez danışmanı ve gitar eğitimi alanında uzman üç öğretim görevlisi kontrolünde araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Aynı zamanda ders içeriklerinin konu başlıkları aşağıda belirtilmiş olup her ders bir önceki dersi destekler nitelikte ve bir sonraki derse hazırlamaya yönelik planlanmıştır.

Sekiz Derslik Eğitim Paketinin Konu Başlıkları

1. Ders

- Deşifre okuma ve çalmaya yönelik bilgilendirme.
- Bireysel ritim çalışması ve nota okuma çalışmaları
- Toplu halde çalma ve okuma çalışmaları

2. Ders

- Göz ritmi egzersizi
- Gitarda 1.pozisyonda bireysel olarak eser deşifresi
- Gitarda 1.pozisyonda toplu olarak eser deşifresi.

3.Ders

- Kodaly konseptli kanon çalışmaları
- Kodaly konseptli kanon ritim çalışmaları
- Göz ritmi egzersizi

4.Ders

- Göz Ritim Egzersizi
- Yazarak çalışma yöntemi
- Gitarda parmak numarası ve konum çalışması

5.Ders

- Göz ritim egzersizi
- Kodaly konseptli kanon çalışmaları
- 1. Ve 5. Pozisyon deşifre çalışmaları

6.Ders

- Göz ritim egzersizi
- Toplu olarak deşifre çalma ve toplu olarak deşifre okuma çalışması

7.Ders

- Göz ritim egzersizi
- Bireysel deşifre çalışması
- Yazarak çalışma yöntemi

8.Ders

- Göz ritim egzersizi
- Toplu deşifre çalma
- Toplu olarak ritmik deşifre çalışması
- Toplu çalmada nüans ve müzikal hareketlerin yapılması

2.3 İlgili Araştırmalar

Bu kısımda literatürün taranması sonucunda araştırma konusu ile bağlantılı olan ilgili çalışmalara yer verilerek değerlendirilmiştir.

İlk olarak Öztutgan (2018) “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Deşifresini Geliştirmeye Yönelik Bir Metot Önerisi” isimli doktora tezi çalışmasında ilk aşamasında tarama modelinden ve deneysel süreçte öntest-sontest deney-kontrol gruplu deneme deseni kullanılmıştır. 8 deney grubu ve 8 kontrol grubunda yer alan öğrencilere deney öncesi grade 4 seviyesinde uzman görüşleri doğrultusunda 4 adet deşifre parçası seçilerek çaldırılmıştır. Deney süreci 20 hafta boyunca hafta bir kez ve bir saat şeklinde bireysel olarak yapılmıştır. Öntest sonuçları ve 20 haftalık program sürecinde gözlemlenen eksiklikler deneysel sürecin bir sonraki adımını şekillendirmiştir. Sontest eserlerinin belirlenmesinde, öntestte ki benzer yol izlenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda öntestte kullanılan deşifre eserlerine denk seviyede 4 adet eser deşifre eser belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarında ise deney ve kontrol grupları arasında öntest – sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Deşifre Performans Ölçeğinde bulunan tüm beceri alanlarına yönelik

her iki grup arasında anlamlı bir fark mevcuttur. Sonuçlara göre 20 haftalık sürece dahil olan deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundakilere göre gelişimi olumlu yöndedir.

Çiftçibaş'ın (2013) "Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Müzik Eğitiminde Deşifre Becerisine Etkisi" doktora çalışmasında hızlı okumayabilme, göz ritmi ve deşifre sürecindeki etkisini temel aldığı çalışmasında betimsel ve deneysel olmak üzere iki yönetime yer vermiştir. Deneysel süreçte Öntest – Sontest Kontrol Gruplu Model uygulanmıştır. 15 deney grubu ve 15 kontrol grubu toplam 30 öğrenci ile çalışan Çiftçibaş öntest- sontestlerde kullanılmak üzere ritmik okuma ve piyano alıştırmalarına yer vermiştir.

Practical Sight Reading Exercises for Piano Students Book 5" ve "Practical Sight Reading Exercises for Piano Students Book 7" kitaplarından seçilmiştir. Ritmik okuma alıştırma ve çalışmaları ise Vicdan Tabakoğlu'nun "Bona Müzik Teorisi Notları" kitabından çalışmaları ele almıştır. Deneysel süreci 8 oturum şeklinde bölerek ayırarak haftada 2 oturum şeklinde deneysel işlem uygulanmıştır. Katılımcıların öntest ve sontest performans kayıtları 3 uzman tarafından gözlem formu kullanılarak sayısal veriye dönüştürülmüştür. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında deney grubuna uygulanan hızlı okuma teknikleri eğitiminde metronom değeri olarak güçlük derecesi düşük alıştırmada nota değerlerini çözme becerisini geliştirmediğini fakat tartım derecesi düşük, metronom değeri yüksek olan alıştırma ve çalışmalarda nota isimlerini hızlı bir şekilde deşifre ederek algılama becerisinin geliştiği sonucuna varılmıştır. Aynı eğitim programında okuma çalışması olarak dikey şekilde akorların bulunduğu alıştırma ve çalışmaların hızlı okumaya herhangi bir etkisinin olmadığını, iki dizekte de tek sesli ezginin olduğu alıştırma ve çalışmalarının etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Uyan'ın (2012) "Lisans Düzeyindeki Gitar Öğrencilerinde Ön Dinlemenin Deşifre Performansına Etkisi" adlı doktora tezi çalışmasında kayıt edilmiş bir eserin işitsel olarak ön- dinleme ile deşifre beceri düzeylerine ne derece etkilediği incelenmiştir. Araştırmada tek gruplu öntest-sontest deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın öntest- sontest kısmında kullanılan deşifre eserleri araştırmacı tarafından yazılarak uzman görüşleri ile hepsi eşit hale getirilmiştir. Öntestte katılımcılara araştırmacı tarafından yazılan deşifre eserlerinden herhangi biri çalınarak video kaydına alınmıştır. Sontest'te ise katılımcılar için seçilen deşifre eserleri çalınmadan önce

eserlerin araştırmacı tarafından kayıt edilmiş halleri katılımcılara dinletilmiştir. Daha sonra dinledikleri eserleri deşifre çaldırarak performansları video kaydına alınmıştır. Kaydedilen performanslar, üç uzman tarafından izlenerek puanlanmıştır. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde “cümleleme ve nüans” alt boyutlarından oluşan “müzikalite” boyutunda, diğer boyutların aksine, son testte olumlu yönde artış olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin sontestteki puanları öntest’e göre bir miktar düşüş olmuştur. Ayrıca “doğru parmak numaraları ile çalma” boyutuna bakıldığında sontest’te anlamlı bir düşüş olduğu görülmüştür. Son olarak “doğru nota çalma” boyutuyla ilgili sonuçlarda lisans I ve II düzeyindeki katılımcılarda ön dilemenin etkisi sontest’te olumlu yönde etkilerken lisans III ve VI düzeyindekileri olumsuz yönde etkilemiştir.

Ergin’in (2015) “Bilişüstü Özdüzenleme Basamaklarına Göre Yapılan Gitar Eğitiminin Deşifre Performansına Farkındalığa ve Tutuma Etkisi” isimli çalışmasında lisans II düzeyinde ve bireysel çalgısı gitar olan beş öğrenci ile çalışılmıştır. Araştırmada “kontROLSÜZ öntest-sontest deneysel desen” kullanılmıştır. 10 hafta boyunca haftada 2 saat olacak şekilde uygulanan deneysel süreçte ders içeriklerine uygun olarak her ders saatinde bir eserin deşifresi çalışılmıştır. Bu doğrultu da toplamda 20 eser deşifre edilmiştir. Katılımcıların deşifre çalmaya yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik Deşifre Çalma Tutum Ölçeği ve deşifre performanslarını saptamak için de Deşifre Performans Rubriği (DPR) ve son olarak öğrencilerin bilişüstü özdüzenleme farkındalıklarını belirlemek amacı ile Bilişüstü Özdüzenleme Farkındalığı Görüşme Formu uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda, araştırma grubunun deşifre çalma performans puanlarında, bilişüstü özdüzenleme farkındalık puanlarında deşifre çalma tutum puanlarında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Can’ın (2016) “Günlük Çalışma Programının Enstrüman Çalışmasına Etkisi Klasikte Davranış, Gitar Çözme ve Öğrencilerin Performansı Gitar Eğitimi” isimli çalışmasında kontrol gruplu ön test- son test deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın deney grubunu Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü’nde okuyan gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini oluşturan araçlar, performanslarını ölçmek için gitar performans dereceleme ölçeği, gitar deşifrelerini ölçmek için deşifre performansı ölçeği ve tutumlarını ölçmek için ise çalgı çalışmaya karşı tutum ölçeği olarak kullanılmıştır. Araştırmanın deneysel sürecinde deneysel gruba günlük çalışma programı uygulanırken kontrol grubuna herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Araştırma sonucu, günlük çalışma

programının uygulandığı deney ile herhangi bir müdahalede bulunulmayan kontrol grupları arasında gitar performans dereceleme ölçeği ve deşifre performansı ölçeğinden alınan toplam puanlar doğrultusunda deney grubunun kontrol grubuna göre olumlu yönde bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir.

Akbulut (2014) “Klasik Gitar Deşifresinde Kalıp Organizasyonun Önemi” çalışmasında genel tarama modeli kullanılmıştır. Klasik gitar müziğinde yaygın olarak kullanılan akor kalıplarının tuşe üstünde nasıl işlendiğini “do majör” tonu içerisinde ele almıştır. Gitar için yazılmış bir müzik eserini deşifre ederken eserde bulunan akorların armoni dizilimi, bu kalıplar aracılığıyla klasik gitar tuşesine aktarımı yapılabilir. Araştırmanın sonucunda değindiği esas konu ise çalacağı eserin pozisyona göre aktarımını deşifre edilecek müziğin dokusunu oluşturan armonik ve dizisel materyalleri anlamlı kalıplara dönüştürerek, çalgı üzerine aktarabilme becerisini kazandırmasıdır.

Nart’ın (2010) “Deşifre Şarkı Söyleme Eğitime Yönelik Deneysel Bir Öğretim Metodu.” Konulu doktora tezi çalışması, eğitim fakültesi müzik öğretmenliği birinci sınıf öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Bu çalışmada, araştırmacı tarafından geliştirilen bir öğretim metodu, öğrencilerin deşifre şarkı söyleme becerilerini geliştirmek amacıyla denenmiştir. Nart’ın araştırması, çalışma grubunun daha geniş olması (21 kişi kontrol, 21 kişi deney grubu; toplam n: 42), deşifre şarkı söyleme üzerine olması ve kullanılan öğretim materyalinin araştırmacı tarafından geliştirilmiş olması yönünden Özer’in çalışmasından ayrılmakla birlikte, temelde aynı yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 12 hafta süren ders sürecinin başında ve sonunda öğrencilerin deşifre şarkı söyleme becerileri sınanmıştır. Başlangıçta deney ve kontrol gruplarını oluşturan öğrencilerin seviyelerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Deney işleminin sonunda, ön testte kullanılan ölçme aracı ile yapılan son testte, üç üniteden oluşan öğretim metodunun uygulandığı deney grubunun deşifre şarkı söyleme becerisinde olumlu yönde ve istatistiksel olarak anlamlı bulunan bir ilerleme kaydedilmiştir. Kontrol grubundaki gelişme, anlamlı bulunmamıştır. Sonuç olarak, araştırmacının geliştirdiği öğretim metodunun deşifre şarkı söyleme becerisini ilerlettiği bulgusu ortaya konmuştur. Konu ile ilgili yapılan çalışmalara genel olarak bakıldığında deşifre becerisinin çalgı eğitimindeki önemi ve gerekliliklerinden bahsedilmekle beraber uygulama temelli deneysel bir işlem uygulanarak öğrencilere deşifre becerilerine yönelik bir eğitim planı hazırlanmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırma Modeli

Araştırma, öğrencilerin toplu çalgı derslerindeki deşifre becerilerinin geliştirilmesine yönelik olduğu için nicel yöntemlerden deneysel modellen bir çalışmadır. Araştırmanın deseni tek grup öntest-sontest kontrol grupsuz deney deseni olarak belirlenmiştir. Bu desende deneysel işlemler tek bir grup üzerinde yapılan çalışmalar üzerinden test edilir.

Çalışma grubundakilerin bağımsız değişkene yönelik ölçümleri uygulanacak olan programın öncesinde öntest ve sonrasında da sontest olarak aynı kişilere aynı ölçme araçları kullanılarak elde edilir. Araştırmanın değişkenlerine bakıldığında katılımcıların geliştirilmesi hedeflenen deşifre becerileri bağımlı değişken olarak belirlenmiştir. Deşifre becerilerinin geliştirmeye yönelik hazırlanan 8 derslik toplu çalma eğitim paketi ise araştırmanın bağımsız değişkenini oluşturmaktadır.

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın deneysel sürecinde yer alan katılımcılar 2018-2019 yıllarında Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünün Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören 6 gitar öğrencisi tarafından oluşmaktadır. Farklı lisans seviyelerinde öğrenim gören katılımcıların öntest-sontest'te çalışacakları eserlerin seviyeleri öğrenim gördükleri lisans düzeylerine yönelik belirlenmiştir. Katılımcıların deşifre eserleri ABRSM'in (Associated Board Of The Royal Schools Of Music) sınavlarında gitar deşifresini ölçmeye yönelik kullandığı parçalardan oluşmaktadır.

Ayrıca katılımcı öğrencilerin bu süreçteki katkıları gönüllülük esasına dayanmıştır. Araştırma kapsamında katılımcıların verileri gizli tutulup üçüncü şahıs kişiler ile paylaşılmayacaktır. Bu araştırma ile ilgili tüm veriler sadece akademik amaçlı kullanılacaktır ve ulusal/uluslararası akademik toplantılarda veya yayınlarda sunulabilir.

3.3 Veri Toplama Süreci ve Araçları

Araştırma verilerinin toplanma süreci sırasıyla, alanyazın taranması ile yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanılması, katılımcılara öntest ve sontestte çaldıkları eserlerin belirlenmesi, deşifre becerisine yönelik tutum ölçeğinin seçilmesi ve öğrencilere deneysel işlem öncesinde uygulanması, deneysel işlem içinde uygulanacak olan toplu çalma eğitim paketine yönelik planın ve derslerin içeriğini oluşturan kaynakların belirlenmesi, öntest-sontest kayıtlarının deşifre performans ölçeği aracılığı ile uzman görüşlerinin alınması ve elde edilen tüm verilerin sayısal verilere dönüştürülmesi aşamalarından oluşmaktadır.

Deneysel işlemin öncesinde her katılımcı için “ABRSM” in sınavlarında kullanılan gitara yönelik deşifre eserleri belirlenmiştir. Belirlenen deşifre parçaları deneysel işleme başlamadan önce katılımcılara çaldırılarak performansları video kaydına alınmıştır ve bitimine kadar kendilerine gösterilmemiştir. 8 ders sonunda katılımcılar için seçilen eserler tekrar çaldırılarak performansları kayıt alınarak ikisi arasındaki fark uzman kişiler tarafından incelenmiştir. Bununla beraber yine deneysel işleme başlamadan önce öğrencilere uygulanan tutum ölçeği de öğrencilerin deşifre çalmaya yönelik tutumlarını belirleyecektir. Katılımcıların deşifre çalmaya yönelik tutumları ve öntest-sontest performansları ile olan ilişkileri araştırmanın temel verilerini oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde elde edilen bulgular tablolar halinde düzenlenerek bulgu ve yorumlar kısmında ifade edilmiştir.

Araştırmada kullanılacak olan ilk veri toplama aracı; Elçin Ergin’e ait Deşifre Tutum Ölçeği (varyans oranı; %57,33 alfa katsayısı; 0.761). Ölçek beşli likert tipli olup 19 sorudan oluşmaktadır. Bir diğer veri toplama aracı Tuğçe Kaynak tarafından geliştirilip Ozan Uyan tarafından da gitara uyarlanan Deşifre Performans Ölçeğidir (varyans; %70,85, alfa katsayısı;0.94). Dokuz ölçütten oluşan, dörtlü likert tipi puanlama sistemine sahip bir rubrik ölçektir. Araştırma kullanılan tüm veri toplama araçlarının ve deneysel işlem sürecinde kullanılan ders için kaynakların her birinin gerekli kurum ve kişilerden izinler alınarak araştırmada kullanılmasında hiçbir sakınca görülmemiştir.

3.4 Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırma verilerinin istatistiksel açıdan analizi edilmesinde Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 yazılımı kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin Deşifre Tutum Ölçeği ve deşifre performans puanlarına ortalama, standart sapma, ortanca, minimum ve maksimum gibi tanımlayıcı istatistikler gösterilmiştir. Öğrencilerin Deşifre performans puanlarının karşılaştırılmasında kullanılacak olan hipotez testine karar vermek için puanların normal dağılıma uyumu Shapiro-Wilk testiyle incelenmiş olup, normal dağılıma uymadığı belirlenmiştir. Bu sebeple öğrencilerin son test-ön test deşifre performans puanlarının karşılaştırılmasında nonparametrik bir test olan Wilcoxon testi kullanılmıştır.

3.5 Deneysel İşlem

Araştırmanın onaylanmasına yönelik gerekli izinlerin Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Etik Komisyonu tarafından alınmasından sonra araştırma dahilindeki çalışma grubu ile deneysel sürece başlanmıştır. Katılımcılara öncelikle tez danışmanı eşliğinde seviyelerine yönelik öntest-sontest parçaları belirlenmiştir. Öntest'te katılımcılardan deşifre edecekleri eseri 1 dakikalık bir süre vererek incelemeleri istenmiştir ve ardından performansları kayıt altına alınmıştır. Aynı zamanda katılımcılara öntest ile beraber deşifre çalmaya yönelik tutum ölçekleri uygulanmıştır. İşlemler 6 katılımcı için aynı şekilde tekrarlanmıştır. Araştırmanın deneysel işleminde yer alan çalışma parçaları, egzersizler ve konu başlıkları tez danışmanı ve gitar eğitimi alanında uzman 3 eğitmen kontrolünde araştırmacı tarafından planlanmıştır.

Deneysel süreçteki eğitim paketinin esas amacı öğrencilerin toplu müzik yapabilme ile deşifre becerilerinin gelişimine yönelik bir kazanım sağlamaktır. 8 derslik plandan oluşan programda her ders yaklaşık 20 dakika olarak saptanmıştır. Deneysel işlem 3 haftalık süreç içinde 1. haftada 3 ders 2. haftada 2 ders ve 3. haftada 3 ders şeklinde uygulanmıştır. Altı katılımcının dahil olduğu uygulama sürecinde dersler bireysel ve 2'li gruplar halinde yapılmıştır. 2'li gruplar, katılımcıların seviyeleri göz önüne alınarak oluşturulmuştur. Eğitim paketi içeriğinde kullanılan deşifre parçaları, materyaller, egzersizler ve kullanılan kaynaklar ayrıntılı şekilde ders programlarıyla birlikte ekte belirtilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırma verileri ile ilgili bulgular ve yorumlara yer verilecektir.

4.1. 1. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

“Bireysel Çalgısı Gitar Olan Müzik Öğretmeni Adaylarının öntest-son test Deşifre Çalmaya Yönelik Performans ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark var mıdır?” Alt problemine yönelik bulgu ve yorumlar aşağıda tablo 1 ve tablo2’deki veriler doğrultusunda açıklanmıştır.

Tablo 1.

Öğrencilerin uzmanlardan aldıkları ön test-son test puanları

Öğrenci	Ön Test							SonTest					
	N	$\bar{x}$	s	M	Min	Max	$\bar{x}$	S	M	Min	Max	Z	p
Öğrenci1	10	14,30	4,57	14	9	20	26,50	5,76	28	12	32	-2,805	0,005*
Öğrenci2	10	14,30	4,57	14	9	20	26,50	5,76	28	12	32	-2,807	0,005*
Öğrenci3	10	15,40	4,74	14,5	9	23	26,80	4,76	27,5	17	33	-2,807	0,005*
Öğrenci4	10	21,00	4,47	20	14	30	27,30	4,47	27	20	34	-2,556	0,011*
Öğrenci5	10	12,30	3,94	12	9	21	24,80	5,96	26,5	15	32	-2,807	0,005*
Öğrenci6	10	18,30	4,11	18	13	25	30,10	6,06	31	19	36	-2,805	0,005*
Toplam	60	15,93	5,12	16,50	9	30	27,00	5,50	28	12	36	-6,230	0,000*

Tablo 1.’de öğrencilerin 10 uzmandan aldıkları ön test ve son test puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler ve karşılaştırılmasına ilişkin Wilcoxon testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 1. incelendiğinde araştırma kapsamına alınan öğrencilerin tamamının uzmanlardan aldıkları ön test-son test puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Araştırmaya dahil edilen tüm öğrencilerin uzmanlardan aldıkları son test puanlarının ön test puanlarına göre yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2.

Uzmanların öğrencilere verdikleri ön test-son test puanları

	n	Ön Test					Son Test					Z	p
		$\bar{x}$	s	M	Min	Max	$\bar{x}$	S	M	Min	Max		
Uzman1	6	20,33	3,93	20,50	16	26	27,83	1,83	28,00	26	31	-2,032	0,042*
Uzman2	6	11,83	3,31	12,00	9	17	17,50	5,54	17,00	12	26	-2,214	0,027*
Uzman3	6	13,00	4,20	12,00	9	19	27,33	3,56	27,50	22	33	-2,214	0,027*
Uzman4	6	20,17	3,97	20,50	13	25	27,50	4,85	27,00	21	36	-2,214	0,027*
Uzman5	6	12,50	2,81	12,00	9	17	29,67	5,43	31,00	20	36	-2,214	0,027*
Uzman6	6	14,67	3,67	13,50	11	20	32,00	1,67	31,50	30	34	-2,214	0,027*
Uzman7	6	12,00	5,29	9,00	9	22	31,17	2,71	30,00	29	35	-2,214	0,027*
Uzman8	6	16,67	4,50	19,00	10	20	24,17	5,74	26,50	17	29	-2,214	0,027*
Uzman9	6	21,00	5,83	19,50	13	30	27,67	4,89	27,00	21	36	-2,214	0,027*
Uzman10	6	17,17	1,94	17,00	14	20	25,17	2,56	26,00	22	28	-2,214	0,027*
Toplam	60	15,93	5,12	16,50	9	30	27,00	5,50	28,00	12	36	-6,230	0,000*

Tablo 2.'de araştırma kapsamına alınan uzmanların 6 öğrenciye vermiş oldukları ön test ve son test puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler ve karşılaştırılmasına ilişkin Wilcoxon testi sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 2. incelendiğinde araştırmaya dahil edilen 10 uzmanın öğrencilere vermiş oldukları ön test-son test puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan tüm uzmanların öğrencilere vermiş oldukları son test puanlarının ön test puanlarına göre yüksek olduğu tespit edilmiştir

4.2.2. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorum

“Bireysel Çalgısı Gitar Olan Müzik Öğretmeni Adaylarının Deşifre Çalmaya Yönelik tutumları ne düzeydedir?” Alt problemine yönelik bulgu ve yorumlar aşağıda tablo 3 ve tablo 4’deki veriler doğrultusunda açıklanmıştır.

Tablo 3.

Öğrencilerin Deşifre Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar

	N	$\bar{x}$	S	Min	Max
Deşifre için çaba gösterme	6	24,83	5,08	22	35
Deşifre çalmaktan korkma/çekinme	6	7,67	3,67	4	14
Deşifre çalmaktan mutlu olma	6	16,33	2,73	12	20
Deşifre çalmada bilgiyi kullanma	6	18,33	1,86	16	20

Tablo 3.'te araştırmaya katılan öğrencilerin Deşifre Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 3. incelendiğinde araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Deşifre Tutum Ölçeğinde bulunan Deşifre için çaba gösterme alt boyutundan $\bar{x}=24,83\pm5,08$ puan, Deşifre çalmaktan korkma/çekinme alt boyutundan $\bar{x}=7,67\pm3,67$ puan, Deşifre çalmaktan mutlu olma alt boyutundan $\bar{x}=16,33\pm2,73$ puan ve Deşifre çalmada bilgiyi kullanma alt boyutundan $\bar{x}=18,33\pm1,86$ puan aldıkları saptanmıştır.

Tablo 4.

Öğrencilerin Deşifre Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar

	Deşifre için Çaba gösterme	Deşifre çalmaktan Korkma/çekinme	Deşifre çalmaktan Mutlu olma	Deşifre çalmada Bilgiyi kullanma
Öğrenci 1	24	8	15	16
Öğrenci 2	24	14	12	20
Öğrenci 3	22	4	16	20
Öğrenci 4	22	8	17	17
Öğrenci 5	22	8	18	17
Öğrenci 6	35	4	20	20

Tablo 4.'te araştırmaya katılan 6 öğrencinin bireysel olarak Deşifre Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 4. incelendiğinde araştırma kapsamındaki öğrencilerden Deşifre Tutum Ölçeğinde bulunan Deşifre için çaba gösterme alt boyutundan öğrenci 1 ve öğrenci 2 24 puan öğrenci 3, 4 ve 5 22 puan öğrenci 6 35 puan almıştır.

Deşifre çalmaktan korkma/çekinme alt boyutundan öğrenci 1 8 puan, öğrenci 2 14 puan, öğrenci 3 4 puan, öğrenci 4 ve 5 8 puan öğrenci 6 4 puan olarak belirtilmiştir.

Deşifre çalmaktan mutlu olma alt boyutundan öğrenci 1 15 puan, öğrenci 2 12 puan, öğrenci 3 16 puan, öğrenci 4 17 puan öğrenci 5 18 puan ve öğrenci 6 20 puan olarak belirlenmiştir.

Deşifre çalmada bilgiyi kullanma alt boyutundan öğrenci 1 16 puan, öğrenci 2, 3 ve 6 20 puan, öğrenci 4 ve 5 ise 17 puan olarak 6 katılımcının Deşifre Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar saptanmıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma verilerinin literatürdeki çalışmalarla benzerlikleri ve farklılıkları, bu veriler ile ilgili varılan sonuçlar ve önerilere yer verilecektir.

5.1. Tartışma ve Sonuç

5.1.1. Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç

“Bireysel Çalgısı Gitar Olan Müzik Öğretmeni Adaylarının öntest-sontest Deşifre Çalmaya Yönelik Performans ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark var mıdır?” Alt problemine ilişkin sonuç ve tartışma aşağıda ifade edildiği gibidir.

Öğrencilerin deşifre düzeyleri incelendiğinde deşifre performans ölçeğinden aldıkları öntest puanlarının ortalama 36 üzerinden 15,93 olduğu görülmektedir. Bu sonuç müzik öğretmeni adayı olan bireylerin deşifre çalma becerilerinin başarı düzeyinin beklenenin neredeyse yarısından az olduğu sonucuna işaret etmektedir. Bu başarı düzeyinin beklenenden az olduğu söylenebilir.

Uyan'ın (2012) ön dinlemenin deşifre performansına etkisini incelediği ve deneysel sürecinde ön dinleme çalışmalarına yer verdiği çalışmasında uyguladığı deşifre performans ölçeğinden müzik öğretmeni adayı lisans 1. 2. ve 3. Düzey öğrencilerinin öntest puanları 26 sontest puanları ise 29 puan olarak saptanmıştır. Bu doğrultuda öntest-sontest başarı düzeyinin düşük olduğu görülmekte ve anlamlı bir fark çıkmamaktadır. Araştırmanın kuramsal çerçevesinde ve problem durumunda değinildiği gibi klasik gitar çalmakta olan bireylerin deşifre çalma, nota okuma gibi müzisyenlik becerilerinin iki çalışmada da paralellik gösterdiği söylenebilir.

Öğrencilerin deşifre düzeyleri incelendiğinde deşifre performans ölçeğinden aldıkları sontest puanları ortalama 36 üstünden 27,00 olduğu görülmektedir. Bu sonuç müzik öğretmeni adaylarının deşifre çalma becerilerinin öntest performanslarına göre başarı düzeylerinin beklenen seviyede olduğuna işaret eder. Deşifre performans ölçeğinden ele edilen verilerde deney grubunun öntest – sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık oluşmuştur. Elde edilen verilere göre katılımcılara uygulanan 8

derslik toplu çalma eğitim paketinin deşifre çalmalarında önemli ölçüde geliştirdiği söylenebilir.

Öztutgan'ın (2018) klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik deney ve kontrol gruplu 20 kişiye eğitim programı uygulamıştır. Çalışmanın deney grubunun öntest – sontest verileri olumlu yönde değişiklik göstermiştir. Fakat çalışmada kullanılan performans ölçeğinin Doğru Parmak Numaraları ile Çalabilme ve Ellere Bakmadan Çalabilme Becerileri alanlarına yönelik puanlar incelendiğinde öntest-sontest arasında olumlu düzeyde bir fark olmadığı görülmektedir. Başka bir çalışmada ise Ergin'in (2015) Bilişüstü özdüzenleme evrelerini konu aldığı çalışmasında 10 haftalık deneysel süreçte uyguladığı bilişüstü özdüzenleme temelli gitar öğretimi sonunda öntest-sontest sonuçları verilen temel davranış puan ortalamasının (44,20) söz konusu öğretim uygulanmadan önce verilen puan ortalamasından (34,20) yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca Akçay'ın (2015) yazarak çalışma yöntemine yer verdiği çalışmasında deney grubuna uyguladığı 4 derslik program sonucunda katılımcıların öntest-sontest puanlarının pozitif yönde olduğu sonucuna varılmıştır.

İlgili araştırmalar kısmında bahsedilen Çiftçibaşın'ın (2013) hızlı okuma teknikleri konulu çalışmasında katılımcıların deşifre becerilerini geliştirmeye yönelik 8 derslik hızlı okuma teknikleri eğitimi sonunda öntest puanları ortalaması 106,8 iken, sontest puanları ortalaması 112,8 olarak belirlenmiştir. Bu durumda deneysel işlem sürecinde kullanılan ders programlarının içeriklerini, kullanılacak olan performans ölçeğinin beceri alanlarına göre oluşturulması programın etkinliğini arttırmada önemli rol oynadığı söylenebilir. Bu nedenle çalışmamın öntest-sontest puanlarının olumlu yönde değişiklik göstermesindeki etkenlerden biri de deneysel süreçte uygulanan programın içerik yönünden çok yönlü olması ve doğru beceri alanlarına hitap edebilmesidir diyebiliriz.

Tablo1'de Katılımcıların bireysel olarak öntest – sontest puanları incelendiğinde içlerinde öntest ve sontest puanları arasında en anlamlı fark olan kişi öğrenci 5 olarak belirlenmiştir. Öntest puanı 12,30 sontest puanı ise 24,80 olarak belirlenmiştir. Bu farkın oluşmasında katılımcının derslere karşı yaklaşımı ve her dersin gerekliliklerini yerine getirmesi böyle bir anlamlı fark yaratmasında etkili olmuştur. Tablo 1'de katılımcılardan öğrenci 1 ve öğrenci 2 'nin öntest (14,30) ve sontest (26,50) puanlarına bakıldığında her ikisinin de puanları aynıdır.

Tablo1’de sontest puanı 30,10 ile en yüksek puana sahip katılımcı öğrenci 6 ve sontest puanı 24,10 ile en düşük puana sahip katılımcı öğrenci 5 olarak saptanmıştır. Öğrenci 5 aynı zamanda öntest-sontest puanları arasında en anlamlı fark olan kişi olmasına rağmen sontest puanı öğrenci 6’dan düşüktür. İki katılımcı arasındaki bu farklılığın nedenini deşifreye yönelik tutumlarından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 2’deki bulgular incelendiğinde 10 uzman tarafından Deşifre Performans Ölçeği kullanarak katılımcılara verdikleri öntest-sontest puanları mevcuttur. Ortalama puanlara bakıldığında uzmanların verdikleri öntest puanları 36 üzerinden 15,93 sontest puanları ise 27,00 olarak saptanmıştır. Bu durumda tüm uzmanların öntest-sontest puanları arasında olumlu yönde bir fark olduğu söylenebilir. Ergin’in (2015) Bilişüstü özdüzenleme konulu çalışmasında deşifre performanslarını öntest-sontest değerlendirmeleri için üç farklı uzmanın verdiği puanlar arasında uzmandan uzmana farklılaşmadığı görülmektedir. Tablo 2’deki uzman görüşleri incelendiğinde uzman 7’nin öntest (12,00) sontest (31,17) puanları en anlamlı farkı göstermektedir. Uzman 2’nin öntest (11,83) sontest (17,50) sonuçlarına bakıldığında uzman 7’ye göre tersi yöndedir. Ayrıca en düşük öntest (11,83) ve sontest (17,50) puanı uzman 2, en yüksek öntest (21,00) puanı uzman 9’ en yüksek sontest (32,00) puanı uzman 6 olarak saptanmıştır. Uzmanların öntest-sontest puanlarının olumlu yönde fark mevcuttur. Fakat öntest-sontest puanları arasında farklılıkların uzman klasik gitar eğitmenlerinin yanı sıra performans gitaristi şeklinde nitelendirilen çalıcılık yönü aktif uzmanların da araştırmaya dahil edilmesi öntest-sontest puanlarını etkilediği söylenebilir.

5.1.2. Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuç

“Bireysel Çalgısı Gitar Olan Müzik Öğretmeni Adaylarının Deşifre Çalmaya Yönelik tutumları ne düzeydedir?” Alt problemine ilişkin sonuç ve tartışma aşağıda ifade edildiği gibidir.

Tablo 3’de öğrencilerin deşifre çalmaya yönelik tutum ölçeğinin en yüksek ve en düşük puanları alt boyutlarına göre;

En yüksek puan 24,83 ile deşifre için çaba gösterme alt boyutu en düşük puan ise 7,67 ile deşifre çalmaktan korkma/çekinme olarak belirlenmiştir. Ergin’in (2015) çalışmasında ise deşifre çalmaya yönelik tutum ölçeğinin en yüksek puan (27,20)

deşifre için çaba gösterme en düşük puan (10,20) ise deşifre çalmaktan korkma/çekinme olarak alt boyut puanları aynı maddelerde benzerlik göstermektedir.

Tablo 4.'de katılımcı öğrencilerin her birinin tutum ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puanlar belirtilmiştir. 6 katılımcının da en yüksek puan aldığı deşifre için çaba gösterme boyutu Ergin'in çalışmasında da aynı durum benzerlik gösterir. Bu benzerlik katılımcı sayılarının benzerlik göstermesi ve aynı lisans grubunda yer almasıyla ilişkilendirilebilir.

Tablo 1'de öntest-sontest puanları benzerlik gösteren katılımcılardan öğrenci 1 ve öğrenci 2'nin tutum ölçeklerinden aldıkları puanlar da benzerlik göstermektedir. Her iki katılımcının da tutumlarında benzerlik göstermesi deşifre performansını da etkilediği söylenebilir. Tablo 4'deki deşifre çalmaya yönelik tutum ölçeğinin katılımcılardan öğrenci 4'ün öğrenci 5'in alt boyutlarının her birinde puanları benzerlik göstermektedir. Tablo 4'e bakıldığında tutum ölçeği puanlarında benzerlik olan öğrenci 4 ve 5'in tablo 1'deki öntest-sontest puanları arasında öğrenci 4'ün en az fark, öğrenci 5'in ise en anlamlı fark olması deney sürecinin önemli etkisi olduğu söylenebilir.

Tablo 1'deki en yüksek sontest puanı (30,10) olan öğrenci 6 ve en düşük sontest puanı (24,80) olan öğrenci 5'in tablo 4'deki tutum ölçeği puanlarına bakıldığında öğrenci 6'nın deşifre için çaba gösterme puanı (35) Deşifre çalmaktan mutlu olma puanı (20) ve Deşifre çalmada bilgiyi kullanma (20) alt boyutlarından öğrenci 5'e göre yüksek çıktığı görülmüştür. Öğrenci 5'in ise tutum ölçeğinde Deşifre çalmaktan korkma/çekinme puanı (8) öğrenci 6'ya göre yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum Ergin'in (2015) çalışmasında da deşifre çalmaktan korkma/çekinme alt boyutundan puanı düşük katılımcıların uygulama sonrasında öntest puanlarına göre sontest puanlarının anlamlı şekilde arttığı yönündedir.

Tablo 3'de yer alan deşifre çalmaktan korkma/çekinme alt boyutunun ortalama puanı (7,67) olarak en düşük puana sahip alt boyuttur. Tablo 4'e bakıldığında ise deşifre çalmaktan korkma/çekinme alt boyutundan öğrencilerin aldıkları puanlar öğrenci 1, 4 ve 5 (8) puan öğrenci 3 ve 6 (4) puan ve en yüksek puanla öğrenci 2 de (14) puan şeklinde belirtilmiştir. Katılımcıların çoğunluğunda düşük çıkan deşifre çalmaktan korkma/çekinme alt boyutunun puanları deneysel süreç sonrasındaki deşifre performans sontest puanları önteste göre olumlu yönde artış göstermiştir.

Deşifre çalmaktan korkma/çekinme davranışlarının düşük olması araştırmanın son test puanına olumsuz bir etkisi olmamıştır.

5.2 Öneriler

Araştırmanın öneriler kısmına tartışma, sonuç ve uzman görüşlerinden ele edilen bulgular doğrultusunda yer verilmiştir.

1. Özellikle mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan biri olan müzik öğretmenliği bölümlerinde deşifre çalışmaları bireysel çalgı eğitimlerinde ihmal edilip önem verilmemektedir. Öğrencinin çalgı derslerinin bir kısmında deşifre nasıl yapılır, nelere dikkat edilmelidir ve hangi eserler deşifre yapılmalı ya da yapılmamalıdır şeklinde kritik noktaları konu alan bir deşifre çalışması yapılabilir. Sadece bireysel çalgı derslerinde değil farklı alan derslerinde de yer verilmesi gerekmektedir.

2. Batı müziği ve teori uygulaması derslerinin vize ve final sınavlarında deşifre okuma parçaları soruları sorulmaktadır. Fakat ders içeriğinde deşifre söylemeye yönelik herhangi bir çalışma planı yer almamaktadır. Toplu çalma eğitim paketinin içeriğinde yer alan Kodaly yaklaşım temelli çalışmaların Batı müziği ve teori uygulaması derslerinde yer verilmesi deşifreye yönelik kazanım sağlayabilir.

3. Araştırmanın önemli bir boyutunu oluşturan toplu çalma becerisi bireysel çalgı derslerindeki kazanımlarını grup arkadaşlarıyla beraber müzik yapabilme olanağı sunmaktadır. Oda müziği/orkestra (gitar orkestrası) dersin işleyiş süreçleri genellikle eğitmen çalışılacak olan eserin notalarını partiyonlar halinde herkese vererek gözden geçirmesi ve deşifresi yapılmış halde çalışmaya gelinmesini beklenmektedir. Fakat bu durum çoğunlukla istendiği gibi olmaz. Genellikle kimse çalışmadığı için eserin deşifresi tüm orkestra üyeleriyle beraber yapılır. Öğrencinin bireysel çalgı derslerinde zorlandığı deşifre çalmayı topluluk ile beraber yapılmak istendiğinde öğrenci genelde çalamaz hale gelir. Bu sebeple öğrencilerin deşifre becerilerinin gelişimine yönelik geliştirilen 8 derslik toplu çalma eğitim paketi içeriğindeki konu başlıklarının ve çalışmaların güzel sanatlar liselerinde ve müzik öğretmenliği bölümlerindeki oda müziği/orkestra (gitar orkestrası) derslerinde yer verilebilir. Ayrıca araştırmacı tarafından uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilmiş olan toplu çalma eğitim paketinin farklı kurumlardaki öğrenciler üzerinde denenerek sonuçların genelleştirilebilir olması sağlanabilir.

4. Araştırmanın örnekleme geniş tutularak daha fazla katılımcı ile çalışma yapılabilir. Bununla beraber araştırmanın eğitim paketinin de örnekleme katılımcıların artmasıyla beraber süre ve içerik yönünden geliştirilebilir.

5. Eğitim paketinin içerik yönünden tonalite bulma veya eser içinde ton değişimi gibi teorik konulara dikkat geçerek yer verilebilir. Ayrıca deşifre çalınan eserlerde de yer vererek farkındalık yaratılabilir. Ek olarak deneysel süreçte öğrencilerle deşifreye yönelik yapılan çalışmaların yanı sıra çalgıda teknik yeterlilikleri geliştirmek için egzersiz ve eser arasındaki bağı kuvvetlendirecek çalışma yöntemleri araştırılarak uygulama sürecinde yer verilebilir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, F. (2014). *Klasik Gitar Deşifresinde Kalıp Organizasyonun Önemi*. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akçay, Ö. Ş. (2016). *Uluslararası Müzik Sempozyumu- Müzikte Performans*. Gaye Kitapevi. Bursa
- Albuz, A. (2004). *Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Çok Boyutluluk*. GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(2), 105-110. Ankara747, 2012. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Akyatan, O. (2006). *Gitar Eğitiminde Ritimsel Teknik Çalışmaların Önemi ve Geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı Piyano Sanat Dalı, Gitar Programı.
- Akyürek, R. (2009). *Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitimi ve Orkestra Yapılanmalarının İncelenmesi*. Doktora Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.
- Angı, Ç. Albuz, A. ve Biber, A. (2013). *Keman Öğretiminde Karşılaşılan Entonasyon Problemleri ve Çözüm Önerileri*. Sanat Eğitimi Dergisi. Cilt.1 Sayı, 2.
- Aycan, K. (2017). *Kodaly Metodundan Uyarlanan Deşifre Şarkı Söyleme Uygulamaları*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17 (4), 1683-1701.
- Baltacı, I. (2009). *7-9 Yaş Grubu Çocuklarda Gitar Eğitimi ve Teknikleri*. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anabilim Dalı Müzikoloji Programı.
- Bilgenoğlu, E. (2016). *Orkestrada Çalma Sanatı: Konservatuar Viyola Bölümü Lisans Öğrencilerine Yönelik Bir Çalışma*. Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma e-Dergisi.

- Byo,J. (1990). *Teach Your Instrumental Students to Listen Music*. Educators Journal, 77(4), ss. 43-47.
- Can, K. Ü. (2016). *Klasik Gitar Eğitiminde Günlük Çalışma Programının Gitar Öğrencilerinin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutumlarına, Gitar Deşifrelerine ve Performanslarına Etkisi*. TED eğitim ve bilim dergisi. 41 Sayı 185 235-250.
- Casey, W. J. (1988). *An Analysis of Band Conductor Sight-Reading Behavior and Ensemble Preparation for Sight Reading*. The University of Oklahoma Graduate College.
- Ceviz, B. (2014). *Özengen Müzik Eğitiminde Veren Kurumlarda Uygulanan Gitar Eğitiminde Kullanılan Kaynakların İncelenmesi*. Yüksek Lisan Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Çelik, S. (2005). *Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Başlangıç Gitar Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans. İzmir.
- Çiftçi, C. M. (2013). *Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Müzik Eğitiminde Deşifre Becerisine Etkisi*. Doktora Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Anabilim Müzik Eğitimi Doktora Programı.
- Çiftçi, E. (2010). *Popüler Kültür, Popüler Müzik ve Müzik Eğitimi*. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(2).
- Çokamay, B. (2018). *Muammer Sun'un Solfej Kitabındaki Çok Sesli Alıştırma ve Okuma Parçalarının Müzikal Analizi*. İnsan ve Toplum Bilimleri. Araştırmaları Dergisi. 7(1), Sayfa: 403-435
- Dalkılıç, M. (2010). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Gitar Çalma Temel Tekniklerini Kazanım Zorluklarının İncelenmesi*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Burdur.

- Dalkıran, E. (2015). *Genel Müzik Eğitiminde Çalgı Çalmaya Yönelik Öğrenci Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. Burdur.
- Dalkıran, E. (2011). *Keman Eğitiminde Deşifre Becerisi*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3(4). 2011-Bahar (s. 54-63).
- Duman, R. ve Şahin, M. (2008). *Cumhuriyetin Yapılanma Sürecinde Müzik Eğitimi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans. İzmir.
- Elmas, Y. (1999). *Ülkemiz Müzik Eğitiminin Klasik Gitar Eğitimi*. Doktora tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Ergin, E. (2015). *Bilişüstü Özdüzenleme Basamaklarına Göre Yapılan Gitar Eğitiminin Deşifre Performansı Farkındalık ve Tutuma Etkisi*. Doktora Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.
- Ergin, E. ve Durak, Y. (2016). *Deşifre Çalma Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. Akademik Bakış Dergisi. 55, Mayıs. Online. <http://www.akademikbakis.org>
- Garner, M. L. (2011). *Pedagogy in Practice: Lived Experiences of Kodály-Inspired Music Educators*. Doctor of Education. University of St. Thomas, Minnesota. Küçük, P. D. (2011). Müzik Etkinliklerine Katılan ve Katılmayan Çocuklarda Benlik Saygısı ve Müzik Yeteneğine Yönelik Özyeterlik Algısının İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 10(2), 512-522, [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Kalender, N. (1988). *Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi ve Sorunları*. Yüksel Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Bölümü. Bursa
- Kapıkıran, Ş. ve Ufuk, Y. (2012). *Ergenlerin Yalnızlık ve Yaşam Doyumu: Çalgı Çalma ve Müzik Topluluğuna Katılmanın Aracı ve Farklılaştırıcı Rolü*. İlköğretim Online, 11(3), 738-747, 2012. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.

- Konakcı, N. (2010). *Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Küpana, N. M. (2013). *Müzikal Yaratıcılığı Geliştiren Yaklaşımlar*. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching, 2(2) Makale No:03. Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü.
- Küpana, N. M. (2012). *Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 11(41) (183-194).
- Levendoğlu, O.(2004). *Teknoloji Destekli Çağdaş Müzik Eğitimi*. Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi. Isparta.
- Nart, S. (2010). *Deşifre Şarkı Söyleme Eğitime Yönelik Deneysel Bir Öğretim Metodu*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Tezi. Ankara.
- Ömür, Ö. (2011). *Mantıksal Düzeyler ile Çalgı Eğitimi Arasındaki İlişki*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 44(2), 247-260.
- Önder, Ş. Ö. ve Yıldız, G. (2011). *Klasik Gitar Eğitiminin Boyutları* . Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Burdur.
- Önder, Y. (2014). *Mesleki Müzik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Deşifre Becerilerine İlişkin Öz Yeterlilik Algıları ve Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Özdek, A. (2006). *Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- Özmenteş, S. (2013). *Çalgı Eğitiminde Öğrenci Motivasyonu ve Performans*. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching, 2(2) Makale No:35. Akdeniz Üniversitesi.

- Özmenteş, S. (2005). *Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi*. Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(9) ss.89-98. İzmir
- Öztutgan, K. (2018). *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Deşifresini Geliştirmeye Yönelik Bir Metot Önerisi*. Doktora Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Öz, N. (2001). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra-Oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi*. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: XIV, Sayı: 1. Bursa
- Sazak, N. ve Öncül, N. (2016). *Dernekler ve Müzik Eğitimine Katkıları*. Online Journal of Music Sciences, 1(2), ss.41-64. (Sempozyum). Sakarya
- Soytok, S. (2013). *Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki Flütlü Oda Müziği Gruplarında Karşılaşılan Sorunlar*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.
- Şentürk, N. (2001). *Musikî Muallim'den Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar*. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(2) 135-142. Ankara.
- Tezer, E. ve Duran, O. (2009). *Sanatsal Benlik Kavramının Benliğin Diğer Boyutları İle İlişkisi*. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt:22, Sayı:1.
- Torun, Ş. (2016). *Müziğin Beynimizdeki Yolculuğu*. Osmangazi Tıp Dergisi, 38(1): 66-70.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi*. Ankara; Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Uludağ, K. A. (2014). *Okul Çalgıları (Gitar) Eğitimi Dersinde Ekip Çalışmasına Dayalı Stratejiler ve Öğrenci Başarı Düzeylerine Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi H. U. Journal of Education 30(3): 147-159.
- Uyan, O. M. (2012). *Lisans Düzeyindeki Gitar Öğrencilerinde Ön Dinlemenin Deşifre Performansına Etkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bölümü.

- Varış, A. Y. (2016). *Orkestra/Oda Müziği Dersinin Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecindeki Yeri ve Önemi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16 (İpekyolu Özel Sayısı), 2504-2520.
- Yıldırım, K. (1995). *Kodaly Yöntemi ile Müzik Yöntemi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Yıldırım, K. (2009). *Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Özyeterlik Algısı ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkileri*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, İzmir.
- Yıldıran, G. (2010). *Bireysel Çalgı Gitar Eğitimine Yönelik Oluşturulan Bir “Eser Çalışma Model” Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bölümü.
- Yiğit, E. F. (2000). *Müzik Eğitimde Kodaly Metodu’nun Rolü*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir.
- Yöndem, S. (2016). *Müzik Eğitiminde Çalgı Topluluklarının Önemi ve İşleyişi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16 (İpekyolu Özel Sayısı), 2568-2579.

EKLER

Ek 1. Deşifre Çalmaya İlişkin Tutum Ölçeği

DEŞİFRE ÇALMAYA İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1. Deşifreyi doğru şekilde yaptığımı hissetmek beni mutlu eder					
2. Bir eserin deşifresini bitirdiğimde o eseri tamamen çalmış gibi mutlu olurum					
3. Deşifre esnasında karşılaştığım zorlukları aştığımda kendimi başarılı hissederim					
4. Deşifreye başlamadan önce başarısız olmaktan korkarım					
5. Deşifre esnasında zorlanmak beni korkutur					
6. Deşifre yaparken sürekli yardıma ihtiyaç duyarım					
7. Deşifre yaparken zorlansam da deşifre yapmaktan keyif alırım					
8. Deşifre esnasında kolaylaştırıcı bazı stratejiler kullanmak beni mutlu eder					
9. İyi seviyede deşifre yapabilmek için ayrıca bir çaba ve zaman harcamaktan mutluluk duyarım					
10. Deşifre yapmak çalgıda ilerlemek için bir gelişim aracıdır					
11. Deşifre çalarken kendime olan güvenim azalır					
12. İyi bir deşifre yapmak için tüm dikkatimi toplamaya çalışırım					
13. Ders dışında da deşifre çalışmaları yapmaktan hoşlanırım					
14. Deşifreyi iyi bir şekilde yapabildiğim zamanlar daha çok çalışmak isterim					
15. Deşifre esnasında güçlük yaşasam da bu beni eserden uzaklaştırmaz					
16. Çalabileceğime inandığım ve sevdiğim eserleri daha rahat deşifre edebilirim					
17. Deşifre çalmamı geliştirmek için farklı çalışmalar yapmaktan hoşlanırım					
18. Deşifre çalmaya ilişkin farklı yaklaşımları denemek beni mutlu eder					
19. Ders içeriğinde olmasa bile farklı seviye ve türdeki eserleri deşifre yapmaktan zevk alırım					

Ek 2. Deşifre Performans Ölçeği

ÖNTEST SONTEST						
Beceriler		4 puan	3 puan	2 puan	1 puan	1. Parça 2. Parça
Doğru nota çalabilme		Doğru nota ile çalınmaktadır.	Nadiren nota hataları yapılmaktadır.	Parçada çok sık nota hataları yapılmaktadır.	Nota hataları kabul edilemez oranda fazladır.	
Doğru ritimle çalabilme		Doğru ritimle çalınmaktadır.	Nadiren ritim hataları yapılmaktadır.	Parçada çok sık ritim hataları yapılmaktadır.	Ritim hataları kabul edilemez oranda fazladır.	
Deşifre için kabul edilebilir tempoda çalabilme		Parça tamamen akıcı ve deşifreye uygun bir tempoda çalınmaktadır.	Parça kabul edilebilir bir tempoda çalınmaktadır.	Parçada çok sık tempo hataları yapılmaktadır.	Tempo hataları kabul edilemez orandadır.	
Ellere bakmadan çalabilme		Parça ellere hiç bakmadan çalınmıştır.	Ellere nadiren bakılmıştır.	Ellere çok sık bakılmıştır.	Ellere kabul edilemez derecede fazla bakılmıştır.	
Müzikalite	Cümleleme	Cümlelemeler en iyi biçimde yapılmaktadır.	Cümlelemeler yeterli kadar yapılmaktadır.	Cümlelemeler yeterli oranda yapılmamaktadır.	Cümlelemeler hiç dikkate alınmamıştır.	
	Nüans(dinamik, gürlük)	Nüanslar başarılı biçimde yapılmaktadır.	Nüanslar yeterli kadar yapılmaktadır.	Nüanslar yeterli oranda yapılmamaktadır.	Nüanslar yapılmamaktadır.	
Teknik	Doğru parmak numaraları	Parmak numaralarına tam olarak uyulmaktadır.	Nadiren gözlenen parmak numarası hataları yapılmaktadır.	Parçada çok sık parmak numarası hataları yapılmaktadır.	Parmak numarası hataları kabul edilemez oranda fazladır.	
	Teknik davranışlar (tutus,legato, tirando,akor, Pozisyon geçişleri)	Teknik davranışlar tamamen doğru uygulanmaktadır.	Teknik davranışlar büyük ölçüde doğru uygulanmaktadır.	Teknik davranışların çoğu doğru uygulanmamaktadır.	Teknik davranışların hiçbirisi doğru uygulanmamıştır.	
Parça bütünlüğü		Parça bütünlüğü tam olarak sağlanmıştır.	Bütünlük yeterince sağlanmıştır.	Parça bütünlüğü yeterince sağlanamamıştır.	Parça bütünlüğü hiç yoktur.	
Toplam						

Ek 3. Deney Grubuna Uygulanan 8 Derslik Toplu Çalma Eğitim Paketinin Ders Planları

BÖLÜM I		
Tarih	22.04.2019- 26.04.2019	
Ders	1. Ders	
Süre	20 dk	
BÖLÜM II		
Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	- Bireysel ritim çalışması ve nota okuma çalışmaları - Toplu halde çalma ve okuma çalışmaları - Deşifre okuma ve çalmaya yönelik	
Öğretme-Öğrenme / Yöntem ve Teknikleri	- Göstererek yaptırma - Sözlü olarak konu içeriği anlatımı - Taklit yöntemi ile aktarım	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	- Gitar - Metronom - Eythor Thorlaksson- Sight Reading Samples - Eythor Thorlaksson- 12 Guitar Trios - Kodaly Yöntemi ile Müzik Eğitimi – Kemal Yıldırım, 1995	

BÖLÜM I		
Tarih	22.04.2019- 26.04.2019	
Ders	2. Ders	
Süre	20 dk	
BÖLÜM II		
Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	- Göz ritmi egzersizi - Gitarda 1.pozisyonda bireysel olarak eser deşifresi - Gitarda 1.pozisyonda toplu olarak eser deşifresi	
Öğretme-Öğrenme / Yöntem ve Teknikleri	- Göstererek yaptırma - Sözlü olarak konu içeriği anlatımı - Taklit yöntemi ile aktarım	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	- Gitar - Metronom - Baran, Z. (2012). Hızlı okuma - ABRSM Guitar Sight Reading- Grade 3/4 - Eythor Thorlaksson- 12 Guitar Trios	

BÖLÜM I		
Tarih	22.04.2019- 26.04.2019	
Ders	3. Ders	
Süre	20 dk	
BÖLÜM II		
Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	- Kodaly konseptli kanon çalışmaları - Kodaly konseptli kanon ritim çalışmaları - Göz ritmi egzersizi	
Öğretme-Öğrenme / Yöntem ve Teknikleri	- Göstererek yaptırma - Sözlü olarak konu içeriği anlatımı - Taklit yöntemi ile aktarım	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	- Gitar - Metronom - Baran, Z. (2012). Hızlı okuma Z. Kodaly Canon	

BÖLÜM I		
Tarih	29.04.2019- 03.05.2019	
Ders	4. Ders	
Süre	20 dk	
BÖLÜM II		
Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	- Göz Ritim Egzersizi - Yazarak çalışma yöntemi - Gitarda parmak numarası ve konum çalışması	
Öğretme-Öğrenme / Yöntem ve Teknikleri	- Göstererek yaptırma - Sözlü olarak konu içeriği anlatımı - Taklit yöntemi ile aktarım	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	- Gitar - Metronom - Baran, Z. (2012). Hızlı okuma - Eythor Thorlaksson- Sight Reading Samples	

BÖLÜM I		
Tarih	29.04.2019- 03.05.2019	
Ders	5. Ders	
Süre	20 dk	
BÖLÜM II		
Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	- Göz ritim egzersizi - Kodaly konseptli kanon çalışmaları	
Öğretme-Öğrenme / Yöntem ve Teknikleri	- Göstererek yaptırma - Sözlü olarak konu içeriği anlatımı - Taklit yöntemi ile aktarım	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	- Gitar - Metronom - Baran, Z. (2012). Hızlı okuma - ABRSM Guitar Sight Reading- Grade 3/4 Z. Kodaly Canon	

BÖLÜM I		
Tarih	13.05.2019- 20.05.2019	
Ders	6. Ders	
Süre	20 dk	
BÖLÜM II		
Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	- Göz ritim egzersizi - Toplu olarak deşifre çalma ve toplu olarak deşifre okuma çalışması	
Öğretme-Öğrenme / Yöntem ve Teknikleri	- Göstererek yaptırma - Sözlü olarak konu içeriği anlatımı - Taklit yöntemi ile aktarım	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	- Gitar - Metronom - Baran, Z. (2012). Hızlı okuma - Andrew Forrest- Lilliburleo	

BÖLÜM I		
Tarih	13.05.2019- 20.05.2019	
Ders	7. Ders	
Süre	20 dk	
BÖLÜM II		
Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	- Göz ritim egzersizi - Bireysel deşifre çalışmaları - Yazarak çalışma yöntemi	
Öğretme-Öğrenme / Yöntem ve Teknikleri	- Göstererek yaptırma - Sözlü olarak konu içeriği anlatımı - Taklit yöntemi ile aktarım	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	- Gitar - Metronom - ABRSM Guitar Sight Reading- Grade 4/5 - Baran, Z. (2012). Hızlı okuma	

BÖLÜM I		
Tarih	13.05.2019- 20.05.2019	
Ders	8. Ders	
Süre	20 dk	
BÖLÜM II		
Öğrenci Kazanımları / Hedef ve Davranışlar	- Göz ritim egzersizi - Toplu deşifre çalma - Toplu olarak ritmik deşifre çalışması - Toplu çalmada nüans ve müzikal hareketlerin yapılması	
Öğretme-Öğrenme / Yöntem ve Teknikleri	- Göstererek yaptırma - Sözlü olarak konu içeriği anlatımı - Taklit yöntemi ile aktarım	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	- Gitar - Metronom	

Ek 4. Katılımcıların Öntest- Sontest Deşifre Parçaları

1. Katılımcı

Grade 5 – Moderato

Moderato

III

5

f

mf

pp

2. Katılımcı

Grade 4 – Andante

Andante

1

mf

f

pp

3. Katılımcı

Grade 4 – Allegretto

Allegretto

2

mf

mp

II

4. Katılımcı

Grade 4 – Andante

Andante

1

mf

f

pp

II

5. Katılımcı

Grade 5 – Tempo di minuetto

6. Katılımcı

Grade 6 – Aria

Aria

Andante

2

mf

f

mf

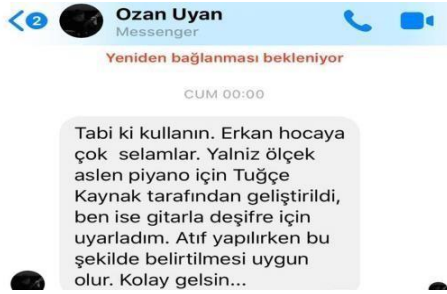
p

Ek 5. Deşifre Performans Ölçeğinin ve Deşifre Çalmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin İzinleri

Deşifre Performans Ölçeği için gerekli izinler;

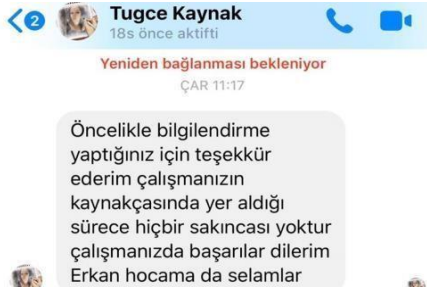
Mehmet Ozan Uyan

Tabi ki kullanın. Erkan hocaya çok selamlar. Yalnız ölçek aslen piyano için Tuğçe Kaynak tarafından geliştirildi, ben ise gitarla deşifre için uyarladım. Atıf yapılırken bu şekilde belirtilmesi uygun olur. Kolay gelsin.

Tuğçe kaynak

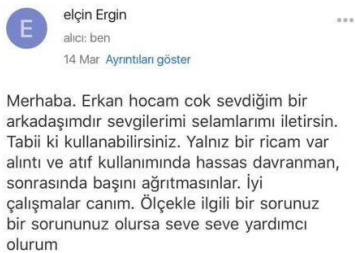
Öncelikle bilgilendirme yaptığınız için teşekkür ederim çalışmanızın kaynakçasında yer aldığı sürece hiçbir sakıncası yoktur. Çalışmanızda başarılar dilerim Erkan hocama da selamlar.

Deşifre Tutum Ölçeği için gerekli izinler;

Elçin Ergin

Merhaba. Tabii ki kullanabilirsiniz. Yalnız bir ricam var alıntı ve atıf kullanımında hassas davranman, sonrasında başın ağrımasın. İyi çalışmalar dilerim. Ölçekle ilgili bir sorunuz olursa seve seve yardımcı olurum.

Ek 6. Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu**BİLİMSEL ARAşTIRMALAR ETİK KURULU**

24.05.2019

Sayın Murat Alihan

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/EB/2019/297 proje numaralı ve **“Klasik Gitardaki Deşifre Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Hazırlanan Toplu alma Eğitiminin İncelenmesi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doęent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

A handwritten signature in cursive script, reading 'Direnc Kanol'.

ÖZGEÇMİŞ

Murat Alihan, 1993 yılında Azerbaycan'da doğdu. 2000 yılından itibaren eğitim sürecine Türkiye'de devam etti. 2010 yılında özel bir sanat merkezinde müzik derslerine başladı ve gitar alanında ilerleme sağladı. 2012 yılında Doğu Akdeniz Üniversitesini dereceyle kazanarak eğitim almaya hak kazandı. Lisans eğitim sürecinde gitar çalışmalarını Yrd. Doç. Dr. Erkan Sülün ile devam ettirdi. Lisans eğitimi sürecince birçok uluslararası nitelikte festivallerde yer alarak önemli isimlerle aktif olarak ustalık derslerine katıldı (masterclass) ve eğitim süreci boyunca uluslararası nitelikte birçok solo resital ve konserlerde yer aldı.

2016 yılında Doğu Akdeniz Üniversitesinden dereceyle mezun oldu ve aynı yıl Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programında eğitimine devam etti. 2016 yılında Bilkent'te düzenlenen 10. Gitar Buluşmalarında solist seçilerek solo konser vermiştir. Aynı yıllarda Türkiye'nin farklı bölgelerinde sahne almayı sürdürmüştür. 2016-2017 yıllarında Vivaldi 2 gitar konçertosu ve 7 Etudes Sor Quartet albümlerinin Kuzey Kıbrıs'ta ilk seslendirilişinde yer almıştır. Ayrıca Yakın Doğu Üniversitesi 1. ve 2. Uluslararası Gitar Festivallerinin yürütülmesinde görev aldı. Alihan, gitar çalışmalarına Yrd. Doç. Dr. Erkan Sülün ile devam etmektedir.

TURNITIN

ORIGINALITY REPORT

12%

SIMILARITY INDEX

9%

INTERNET SOURCES

6%

PUBLICATIONS

8%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

www.inesjournal.com 1

Internet Source

1%

acikarsiv.mehmetakif.edu.tr 2

Internet Source

1%

acikerisim.deu.edu.tr 3

Internet Source

1%

egitimvebilim.ted.org.tr 4

Internet Source

1%

yaratıcı-drama.blogspot.com 5

Internet Source

1%

www.scribd.com 6

Internet Source

1%

Submitted to European University of Lefke

7

Student Paper

<1%